

הכפר של הרבי

גיליון 7 • אייר תש"ע
כפר-חב"ד ארץ-הקודש

מדליק הניצוצות

ראיון החודש עם הרה"ח ר' זושא ריבקין שיחי' עמ' 4

זמני
כניסת ויציאת
השבת

תאריך	כניסת השבת/החג	יציאת השבת/החג
אמור	18:58	20:00
בהר-בחוקותי	19:03	20:06
במדבר	19:08	20:11
חג השבועות	19:11	20:15
נשא	19:13	20:17

ממירון עד ניעז'ין

סיפורים, עובדות והנהגות על ל"ג בעומר שלא הכרתם עמ' 8

עשה לך רב

הלכות ומנהגי ספירת העומר, ל"ג בעומר וחג השבועות עמ' 6

נס היציאה

הרב י"י קמינצקי בטור מיוחד במלאות 61 שנה לכפר-חב"ד עמ' 12

דבר מלכות

קטעים מדברי הרבי
אודות ל"ג בעומר

מ"ג בעומר לכל השנה

כדי להוסיף בהדגשת האחדות והאהבה בחינוך ילדי ישראל - מתקלים ומתאספים יחדיו מזמן לזמן, ובפרט בימי הסגולה הקשורים במיוחד עם אחדות-ישראל ואהבת-ישראל, כל"ג בעומר, אשר על-ידי זה יתוסף באחדות והאהבה במשך כל השנה.

(מדברי הרבי ב'פאראד' בשנת תש"ג,
'התוועדות' תש"ג, כרך ג, עמ' 193)

אחדות עם הקב"ה

ביום ל"ג בעומר ישנה נתינת-כוח מיוחדת בנוגע לכללות העניין דשמחת בני-ישראל על אחדותם עם הקב"ה - 'ישמח ישראל בעושי'.

(מדברי הרבי בל"ג בעומר תשמ"ב,
'התוועדות' תשמ"ב, כרך ג, עמ' 1465)

להוסיף בפנימיות התורה

עניינו של רשב"י הוא - גילוי פנימיות התורה. ולכן, ההוראה דל"ג בעומר, יום שמחתו של רשב"י היא - שיש להוסיף בכל העניינים הקשורים עם גילוי והפצת פנימיות התורה.

(מדברי הרבי בל"ג בעומר תשמ"מ, 'התוועדות' תשמ"מ, כרך ג, עמ' 1721)

כולם נעשים חסידים...

ולהעיר, שאצל חסידים מודגש יותר הקשר והשייכות לרשב"י - שעל-ידו נתגלתה פנימיות התורה, ונתבארה בתורת החסידות, באופן ד"פוצו מעיינותיך חוצה", עד שכל העולם כולו נעשים חסידים, ועל-ידי זה ממהרים ומזרזים ופועלים את הגאולה האמיתית

והשלימה - "בהאי ספרא דילך... יפקון ביה מן גלותא ברחמים"...

(מדברי הרבי בהתוועדות שבת בהר תשמ"ט,
'התוועדות' תשמ"ט, כרך ג, עמ' 167)

תשובת המשקל

כיוון שבשנה זו הוסיף הצד שכנגד בעניינים שהם נגד רשב"י, כלומר, שנתגבר חושך הגלות ביותר כו' - הרי זו הוראה שצריכים להוסיף עוד יותר בענייני קדושה, כולל ובמיוחד - בנוגע לענייניו של רשב"י.

ולכל לראש - בעניין האמור - שייראו בפועל אשר כל תינוקות של בית רבן, ללא יוצא מן הכלל חס ושלוש, שמחים בשמחתו של רשב"י, ועל-ידם ניתוסף בשמחתו של רשב"י גם בביתם, ועד שפועלים גם על המלמדים וראשי הישיבות שיוסיפו עוד יותר בשמחתו של רשב"י, ובאופן שממשיכים שמחה זו על כל השנה כולה...

ובמיוחד כאשר השמחה בשמחתו של רשב"י קשורה גם עם ביטול הגלות!...

(מדברי הרבי בל"ג בעומר תשמ"ו, 'התוועדות' תשמ"ו, כרך ג, עמ' 339)

יוצא לאור ע"י

ועד כפר תב"ד

עורך: זלמן רוזרמן

משתתפים: יוסף-יצחק קמיניצקי, מנחם ברוך, שלמה הרשקופ, שלמה-מאיר מארק, שמואל אורכמן, שרון גושן.

צילום: COL, מאיר דהן, מאיר אלפסי, יואל בליניצקי, ברלה שיינר

דוא"ל: oirechman@gmail.com

אל תושבי הכפר שיחיו
שלום וברכה!

עומדים אנו בימי ספירת-
העומר ובהם גופא ערב ל"ג
בעומר.

בקבלה ובחסידות מבואר
שבימי הספירה אנו מצווים לעסוק בתיקון ובהעלאת
הנפש-הבהמית, כאשר בכל יום ויום מתקנים ומקדשים
חלק מסויים מאחת משבע המידות שלה ('חסד שבחסד',
'גבורה שבחסד' וכן הלאה). וכך, למעשה, אנו גם אומרים
בנוסח ה"ריבונו של עולם" מיד לאחר הספירה - "שבזכות
ספירת העומר שספרתי היום יתוקן מה שפגמתי
בספירה... ואתה ראתה בקדושה של מעלה".

עניין זה, של היטהרות והתקדשות, מקבל משנה תוקף
ביום ההילולא וביום השמחה של רשב"י. רשב"י היה
הביטוי הנעלה ביותר לקדושה, לטהרה ולדבקות בקב"ה,
עד שביום הסתלקותו העיד על עצמו, כמסופר בזוהר -
"אני לדודי ועלי תשוקתו, כל יומין דאתקטרנא בהאי
עלמא בחד קטירא אתקטרנא ביה בקב"ה, נשמתו ביה
אחידא ביה להטא ביה אתרבקת".

ומכיוון שביום ההילולא של צדיק מתגלים ומאירים
"מעשיו ותורתו ועבודתו", זהו ללא-ספק הזמן המתאים
להתעורר ולהתחזק בכל הקשור לענייניו של רשב"י -

לימוד פנימיות התורה בצד התקדשות והיטהרות.
אחד העניינים המובאים בקבלה הוא העניין השמירה על
י"ג תיקוני דיקנא' דהיינו שמירה על שלמות הזקן. ומבואר
בקבלה שההקפדה על שלמות הזקן היא לא רק עניין הלכתי
ורוחני אלא גם כלי המחזיק ברכה בגשמיות. וכפי שהאריך
בזה כ"ק אדמו"ר הצמח-צדק בתשובותיו.

בכמה וכמה מאיגרותיו הקדושות של הרבי אנו מוצאים
דברי זירוז לאנשים (לאו דווקא מאנ"ש) שפנו אל הרבי
בבקשת עצה וברכה בעניינים שונים - על-דבר גידול זקן.
בין האגרות ישנן המתייחסות לאנשים שהביעו חששם שמא
הזקן יפגע בצורתם החיצונית ויקטין את סיכויים להצליח
בחיים (במציאת עבודה, שידוך וכיו"ב). והרבי עונה להם
שאדרבה: הזקן הוא הצינור השפע האמיתי, ו'צינור השפע'
אינו יכול להפריע להצלחה, כשם שלא ייתכן שגדיעת
'צינור השפע' תסייע להצלחה בחיים.

הבה נתחזק כולנו ונתקדש "בקדושה של מעלה" וממילא
"יושפע שפע רב בכל העולמות", עד לתכלית השפע,
כמתואר בסוף 'יד החזקה' לרמב"ם שזה עתה סיימנו:
"...שהטובה תהיה מושפעת הרבה וכל המעדנים מצויים
כעפר, ולא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד".

בברכת "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד"
הרב מרדכי שמואל אשכנזי

תושבים יקרים

לקראת ל"ג בעומר בשנת
תשמ"ח התפרסמה קריאת הרבי
- "בקשה נפשית" - לקיים
תהלוכות ל"ג בעומר בכל מקום.
הקריאה המיוחדת כללה סדרה

של הוראות גם לגבי אופי התהלוכות ותוכן המסרים
שיועברו בהן.

הקריאה נפתחה במילים: "בקשה נפשית להגביר את
ההכנות לתהלוכות ל"ג בעומר, יום ההילולא דרשב"י,
ומתוך שמחה, יום שמחתו של רשב"י" כרצונו של בעל
ההילולא".

הרבי ביקש אז "לסדר תהלוכות בכל מקום, ובהשתתפות
אנשים, נשים וטף, כפשוט בצניעות המתאימה כו' (...)
וכל זה מתוך 'שטורעם דקדושה'".

בהמשך דיברה קריאת הרבי על התכנים שצריכים להיות
מועברים בתהלוכות:

"לדבר אודות עניינים הקשורים עם רשב"י, ומהם: א)
להתנהג כמו רשב"י שקיים תורה ומצוות לא רק באופן
המוכרח, אלא גם באופן של 'לפנים משורת הדין', מידת
חסידות. ב) כפי שרשב"י אמר: 'בחד קטירא אתקטרנא, ביה
אחידא, ביה להיטא כו' והיינו שהוא היה מאוחד וחדור
'אחידא' עם אלוקות בתכלית - וכך כל אחד ואחד צריך
להיות חדור בהרגשת אלוקות".

השנה השקיע ועד כפר-חב"ד - בסיוע כל המתנדבים
המסורים והיקרים שיחי' - מאמצים ומשאבים רבים ביותר
על-מנת שהתהלוכה והכינוס שלאחריה אכן יהיו "מתוך
'שטורעם דקדושה'".

אנו תפילה כי חפץ ה' בדינו יצליח גם לגבי התכנים
והמסרים שיועברו בע"ה בתהלוכה ובכינוס, ובראשם
הנהגה "באופן של 'לפנים משורת הדין', מידת חסידות",
כרצון ולנחת-רוח רבינו.

בברכת אחים
בנימין ליפשיץ

האש של ר' זושא

הרה"ח ר' זושא ריבקיין שיחי', המופקד זה שנים רבות על הצתת האש במדורת ל"ג בעומר בכפר, מצית מדי יום ביומו מאות לבבות במסעדה הייחודית שהוא מנהל בלב תל-אביב ובנסיעתו ברכבת מכפר-חב"ד אל העיר הגדולה ובחזרה ממנה • אשרי העומדים על סודך

כנראה לא מצאו מישהו יותר מכובד... אולי זה בגלל שבמשך שנים הייתי עוזר לילדים לאסוף קרשים למדורה ולהעמיד אותה..."

חיים של מסירות-נפש

את ר' זושא אנחנו פוגשים בשעת ערב בביתו. שקית מלאה בקופות-צדקה ומטבעות, שבלעדיהם הוא לא זז לשום מקום, מונחת על השולחן. אנחנו מבקשים לשמוע ממנו לא רק על ההווה אלא גם על העבר, על ההיסטוריה המשפחתית והאישית שלו. והוא נענה בחפץ לב:

הוא נולד בעיר גומא ברוסיה. "קשה לתאר את הפחד ששרר שם", הוא אומר. "אני זוכר שלמדתי ב'חדר' במקום מסתור אי-שם באחד המרתפים. כאשר מישהו היה דופק בדלת רעדנו כולנו ומיהרנו להימלט. בדרכי ללימודים הייתי מחזיק את הסידור בידי ומכסה אותו במעיל, שלא יראו, וכל הדרך הסתכלתי אחורה ולצדדים לבדוק אם אין מעקב אחריי. רק כשהייתי בטוח שאיש אינו בשטח העזתי לקפוץ לדירת המסתור שלנו. על כל פעולה יהודית, על כל קיום של מצווה היה צריך למסור את הנפש כפשוטו.

"עבודתו של אבא - ר' יחיאל-יוסף ע"ה - הייתה תיקון מכונות-תפירה. אבל הוא סירב לעבוד בשבת ומהר מאד הוענש על כך בידי השלטונות. הוא נעצר ובתמורה לשחרורו דרשו שייתן להם זהב. 'אין לי ממה לחיות, מאיפה אביא לכם זהב?!', תמה אבא. אבל החוקר, גם-כן יהודי, לא שוכנע. אבא הושלך אל מרתף קטן, בו שכנו 70 אסירים גויים. גם אם היה מת מישהו לא היה הדבר מטריד את האחראים.

"ובינתיים בבית לא היה מה לאכול. אמא בכתה כל היום, כשהיא אינה מצליחה להתמודד עם העובדה שנשארה לבדה עם ששה ילדים קטנים. אחר כך נרגעה מעט וניסתה לעשות משהו. היא השיגה קליפות של תפוחי אדמה, והכינה לנו לביבות. היינו אוכלים את זה וגם את האוכל שהיו מכינים אצלנו לפרות. לא הייתה כל ברירה, היינו רעבים מאוד.

שק תפוחי-אדמה לפסח

"אבא שוחרר, אבל כעבור זמן מה שוב הלשינו עליו ונאלצנו

פני ימים מספר אירעה תקלה בתחנת-הרכבת הסמוכה לכפר-חב"ד. בשל התקלה נעצרו שתי רכבות על הפסים ומאות נוסעים לחוצים ועצבניים ירדו מהן והחלו להתרוצץ על הרציף בחוסר מעש. רק נוסע אחד היה שם שלא נלחץ כלל ושלא נשאר מובטל אפילו לרגע. בדיוק להפך. כשחיוך גדול על פניו החל לעבור בין האנשים, רבים מהם כבר מכירים אותו, ולהציע להם לשלשל מטבעות שהוא בעצמו הגיש להם, לתוך קופת-צדקה צהובה שהחזיק בידו השנייה. לנוסע הזה קוראים ר' זושא ריבקיין.

"עברתי בין האנשים ואמרתי להם שהכול בהשגחה-פרטית", אומר ר' זושא ושתי עיניו נוצצות. "אמרתי להם שאם התקלה אירעה בדיוק בתחנה של כפר-חב"ד זה סימן שמשמים הוחלט שעליהם לדרוך על אדמת הכפר ולתת דווקא כאן צדקה..."

כבר שנים מספר מאז החליף ר' זושא את מכוניתו ברכבת, בנסיעותיו למסעדת 'ישורון' הוותיקה שלו ברחוב מאז"ה בתל-אביב. וכך, מדי בוקר וגם בחזרתו מהמסעדה לעת ערב, עובר ר' זושא בין הנוסעים ואנשי הצוות בכל הקרונות, ומזכה אותם במצוות צדקה. "כמה אנשים אני מזכה בכל יום?", חוזר ר' זושא על שאלתנו, ושוב ניצת אור בעיניו, "תלוי: פעם 250 איש, פעם 300 ופעם 400".

את ר' זושא אין צורך להציג לתושבי הכפר. ר' זושא הוא אחת מאבני-היסוד ומעמודי-התווך של הכפר, דמות אהובה ואהודה המלווה את הכפר מיום היווסדו. טביעות-אצבעותיו של ר' זושא ניכרות בכל מקום ומקום, כאשר הבולט בין כולם הוא בית-הכנסת 'בית מנחם', שהוא ואחיו המנוח - ר' חיים ריבקיין ע"ה - בנו ולבסוף אף זכו להסכמתו הנדירה של הרבי לכך שבית-הכנסת ישא את שמו הקדוש.

אפילו ילדי הכפר, שאינם בקיאים בהיסטוריה העשירה והצבעונית של ר' זושא, מכירים אותו היטב. הם מכירים אותו בעיקר ממדורת ל"ג בעומר. אלה הם רגעים מיוחדים שבהם, מאות הילדים והוריהם מקיפים את ערימת העצים הענקית כשבידיהם לפידים בוערים; אבל אף אחד אינו מעיז להשליך את לפידו אל המדורה בטרם עת. כי את המדורה - וזאת הכול יודעים - מדליק ר' זושא, הוא ולא אחר. כבר עשרות שנים הוא עושה זאת והמסורת חייבת להישמר ולהימשך... "במה זכית שדווקא אתה נבחרת להדליק מדי שנה את המדורה?", אנו שואלים. ור' זושא, בחיוך הכובש שלו, אומר, "אין לי מושג..."

לברוח לעיר קטנה סמוכה למוסקווה. אחר כך פרצה המלחמה, וכל אחד ניסה להציל את עצמו בכל דרך אפשרית. עלינו על רכבות המיועדות למסע של פרות, כאשר אנו ללא חפצים ובלי אוכל. הרעב היה נורא, אנשים מתו כמו זבובים. את המתים היו מורידים בתחנות וממשיכים לנסוע. אחרי שבועות מספר הגענו סוף-סוף לטשקנט.

"תקופה ארוכה שהינו תחת כיפת השמים, ללא קורת-גג לראשנו. לא היה מי שיתעניין בגורלנו, אנשים ישבו שם ומתו כל הזמן. הטיפוס, המחלות והרעב הכריעו רבים. לא הייתה עבודה, לא היה כסף. זמן רב היינו בתנאים קשים ביותר בטרם מצאנו עבודה והתחלנו להסתדר. בעיר התאספו הרבה מאוד חסידי חב"ד, והאחדות ביניהם חיזקה מאוד. "המצב הכלכלי היה קשה לכולם. לא היה כמעט מה לאכול. באחת השנים הקשות הללו הגיע ערב פסח, ובבית אין שום דבר מאכל. מעט מצות הצליח אבא לאפות מקמח ומים, אבל חוץ מזה לא היה כלום. אבא לא התייאש. 'הדליקי את התנור', אמר לאמא. 'אבל הוא ריק ואין לי מה לשים בתוכו?!', תמחה. 'תדליקי, ה' יעזור'."

"אחר כך יצא אבא מהבית ועשה את דרכו לכיוון השוק. הוא לקח אתו מהבית ארגז קטן, אותו קנה פעם, ואשר היה מוצמד עליו מנעול וצפצף כאשר פתחו. בשוק הציג את הארונית לפני אחד הגויים. 'יש מנעול לארון הזה?' 'כן', ענה לו והדגים בפניו את פעולת המנעול הלה התלהב, סובב שוב ושוב את המנעול ונהנה לשמוע את הצפצוף. אבא הלך אתו עד לביתו אשר בקצה העיר, שם הציגו את הארונית בפני אשתו ושניהם התפעלו מהחפץ. 'נו, מה תרצה בעד הארונית?', שאלו אותו. 'משהו לאכול'. 'לאכול? יש כאן בגינה תפוחי-אדמה, קח כמה שאתה רוצה'. בתוך זמן קצר מילא אבא שק שלם של תפוחי אדמה וריץ הביתה. בבית כבר היו הגחלים חמים, ואמא מיהרה לבשל בהם את הירקות. כך הפך חג הפסח לחגיגי, ארוחות של ממש ציפו לנו. "אנשים היום מתקשים להבין עד כמה היה המצב אז קשה. בשביל כל חתיכת לחם עמדת שעות בתור. בחנויות לא היה כלום, רק בשוק השחור ניתן היה להשיג משהו בעד כסף. ולזה קראו 'אמא רוסיה'. עוד אמא כזו ואבדנו."

דרך רצופה בניסים

"כל אותה עת היו אבא ואמא שרויים בדאגה לגורל חינוכנו. היה ברור להם שכך אי-אפשר להמשיך. הם רצו לצאת מרוסיה ולהתחיל 'לחיות'. בשלב מסוים הם החליטו להצטרף לקבוצה של 'בורחים', קבוצה שהתעדתה להבריח את הגבול. לשם כך היה צורך בתשלום גבוה מאוד, אבל אבא לא היסס. הוא לקח את כל הכסף שהיה ברשותנו ושילם עבור משפחתנו ועבור משפחה נוספת, אותה צריך היה להציל. בבית לא נשאר כסף ולו אף לכיכר לחם אחת.

"אבא, נעבור את הגבול אבל מאיפה נחיה?', שאלתי אותו בדאגה. אבל הוא היה נחוש לעשות הכול כדי לצאת מרוסיה. הדרכונים שבידינו היו מזויפים ונרשם בהם כי אנו אזרחי פולין. בתחילת המלחמה חשבו הפולנים שברוסיה המצב יהיה טוב יותר ולכן עברו לגור בה. עם תום המלחמה הרשו הרוסים לאזרחי פולין לשוב לארצם, כך שדרכון פולני יכול היה לאפשר מעבר הגבול. "ואז הלשינו עלינו. ונותרנו ללא כסף וגם ללא אפשרות בריחה. אבל אבא לא איבד לרגע את האמונה. הגענו לתחנת הגבול כשאנחנו תקועים וכאשר ברור לנו שלא נוכל לעבור אותה בשלום. החיילים התחילו לקרוא לכל אדם בשמו, וכולנו היינו צריכים לעבור לביקורת. אותו יום היה יום יפה מאוד, אבל פתאום הגיע ענן וגשם עז ניתך ארצה. קצין הנ.ק.ו.ד. נכנס ללחץ והחל לצעוק 'לעבור מהר, לעבור מהר'. הם אפילו לא הסתכלו בניירות שבידינו. עברנו את הגבול, וזמן קצר לאחר מכן שוב זרחה השמש ולא היה זכר לענן ההצלה שלנו..."

"הדרך הייתה פשוט רצופה בניסים. הרגשנו שמשמים משגיחים עלינו. נסענו בקרונות של בקר ובתנאים קשים מאוד. במהלך הדרך עצרה הרכבת ואחותי ובת-דודתנו ירדו כדי להתאוורר מעט. פתאום נשמעה צפירה והנסיעה נמשכה, כאשר השתיים נותרות מאחור. הן לא ידעו פולנית, לא הכירו את המקום, ואנחנו דאגנו מאוד. החלטנו אני ובן-דודי לעשות מעשה. קפצנו מהרכבת תוך כדי נסיעה ורצנו אל אחיותינו. אבל מה נעשה במקום השומם הזה? "לאחר המתנה של מספר דקות, בהן היינו אובדי עצות, התקרבה אלינו רכבת ועליה פלטפורמות עם פחם. מיהרנו לקפוץ עליהן.

המשך בעמוד 18

עשה לך רב

הלכות ומנהגים בעניינים שהזמן גרמם, מאת המרא-דאתרא הגאון החסיד הרב מרדכי-שמואל אשכנזי שליט"א • נערך על-ידי הרב שלום-בער אשכנזי שיחי'

ספירת העומר:

לדעת כמה היום לעומר.

- צריך להקשיב למה שמוציא מפיו ולהבין את הספירה מתוך המילים שאומר. ולכן מי שאינו מבין לשון-הקודש - צריך לספור בשפה שמבין. בדיעבד נראה שאם ספר מתוך כוונה לצאת ידי חובה וידע לפני הספירה כמה היום לעומר אך בשעת אמירת הספירה חשב על משהו אחר - יצא.
- ספר בלשון שאינו מבין אך בשעת הספירה הוא ידע כמה היום לעומר וידע שבאמירתו משפט זה - שאינו מבין את תרגומו - הוא סופר ספירת-העומר, יצא ידי חובה אף שלא הבין את מילות הספירה שאמר.
- צריך לדעת כמה היום לעומר לפני שמברכים. כמו כן נראה שלפני הברכה גם צריך לכוון את המילים מ'למנצח' ו'מאנא בכוח' וכן את האות מפסוק 'אלוקים יחנונו' השייכות לאותו הלילה. בדיעבד, אם ספר את הספירה הנכונה יצא אף שלא ידע מהי בשעת הברכה.
- אסור להפסיק בשום דבר בין הברכה לספירה. אם הפסיק ודיבר בדברים אחרים שאינם מעניין הספירה - חוזר ומברך.
- אין לענות 'אמן' ו'ברכו' בין הברכה לספירה.
- הפסיק בדיבור בין אמירת הימים לאמירת השבועות - אינו חוזר ומברך.
- ספר ארבעה ימים ונזכר שהיום חמישה - יתקן עצמו מיד ואינו צריך לכרך שוב, ובתנאי שלא הפסיק בדיבור בדבר אחר. ואם הפסיק בדיבור - יחזור ויברך.
- קטן שגדל ונכנס למצוות בתוך ימי הספירה וספר כל יום - ממשיך לספור בברכה לאחר הבר-מצווה ואף יכול להוציא אחרים ידי חובה.
- קטן הסופר ביום, לא יברך. לכן בגנים ובתלמודי-תורה יספרו עם הילדים בלי ברכה.
- מי ששכח לספור יום אחד ורוצה בכל זאת להמשיך לספור בשאר הלילות עם ברכה, יכול: א) לשמוע את הברכה מאחר המכוון להוציא ויספור בעצמו מיד ונחשב כאילו בירך בעצמו. ב) יספור עם ילד באופן שהוא אומר את המילה והקטן חוזר אחריו, דבר זה עדיף לעשותו עם ילד מגיל חמש בערך ועד גיל בר-מצווה (למרות שהוא ילד גדול היודע לכרך לבד) וכן אפשר לעשות זאת גם עם ילד שאינו בנו.
- ישנם הנוהגים לומר בכל יום לאחר תפילת שחרית את הספירה היומית (בלי למנצח ואנא בכוח).

אבלות בימים אלו:

- נוהגים בימים אלו באבלות באי שמיעת מוזיקה, אין מסתפרים ואין לובשים בגדים חדשים. הלכה זו נוהגת גם בקטנים מגיל חמש. קטנים פחות מגיל זה - ניתן להשמיע להם מוזיקה בקלטות שמע וצפייה.
- בשמחות כבר-מצווה וברית-מילה מותר להשמיע מוזיקה בקלטות

- זמן ספירת-העומר הוא מצאת-הכוכבים ולאחר תפילת מעריב.
- יש להשתדל (להתפלל מעריב ו)לספור מיד בצאת-הכוכבים, אך אם מתפלל בציבור יכול להתעכב עם התפילה והספירה ואין צריך להשתדל להתפלל במניין מיד בצאת-הכוכבים.
- אין להתחיל בסעודה מחצי שעה קודם צאת-הכוכבים כדי שלא ישכח לספור בזמן. סעודה פירושה ארוחת-ערב או מזונות בשיעור 'קביעות סעודה'.
- מקובל אצל חסידים שאין לטעום שום מאכל או משקה מהשקיעה ועד שסופרים בפועל.
- אין לעשות מלאכה (שיש בה טורח גדול) מצאת-הכוכבים ועד לאחר ספירת-העומר.
- נשים סופרות בברכה וכן צריך לחנך את הקטנים לספור בברכה.
- יש להקפיד לספור לאחר מעריב אך נשים וילדים יכולים לספור בלי מעריב.
- מנהגנו שכל אחד סופר לכד ואינו יוצא ידי חובה בשמיעה מהחזן.
- המקפיד להתפלל כל ערב במניין קבוע בשעה קבועה או ששם 'שומר' שיזכיר לו להתפלל מעריב ולספור ספירת-העומר, יכול לאכול עד הספירה אך אינו רשאי לעשות מלאכה בזמן הזה.
- הספירה בברכה נאמרת בכל לילה עד עלות-השחר. אם שכח ונזכר בין עלות-השחר ועד השקיעה, יספור מיד כשנזכר, ובשאר הלילות ימשיך בברכה. נזכר לאחר צאת-הכוכבים - ימשיך לספור בלי ברכה.
- נזכר בבית-השמשות שלא ספר ביום הקודם, יספור מיד בלי ברכה וימשיך בשאר לילות בברכה.
- לאחר צאת-הכוכבים התעורר אצלו ספק האם ספר אתמול אם לאו, או שהתעורר אצלו ספק האם ספר אתמול את הספירה הנכונה - ימשיך לספור בשאר הלילות בברכה.
- החל מזמן בין השמשות אסור להגיד את מספר הימים של הלילה הבא, ואם אמר - יספור בלילה בלי ברכה (ולכתחילה יש להיזהר בזה כבר מ'פג המנחה'). וכל זה בתנאי שאמר "היום כך וכך ימים" (ואפילו לא אמר "לעומר"). אך אם אמר את המספר ולא אמר את המילה "היום" - יכול לספור בלילה בברכה.
- כאשר שואלים אצלו מהי הספירה היום ועדיין לא ספר בעצמו - יאמר כמה היה אתמול או יזכיר את המידה השייכת לאותו הלילה.
- מותר להגיד את הספירה של הלילה אם בזמן האמירה מתכוון במפורש שלא לצאת בזה ידי חובה או שמתכוון במפורש באותה שעה לספור בעצמו שוב. שמיעת הספירה מהחזן אינה מוציאה אותו ידי חובה מדין 'שומע כעונה', כי בדעתו לספור בעצמו והשמיעה מיועדת רק כדי

- הדלקת נרות החג (ביין אם מדליקים אותם לפני כניסת החג וביין אם מדליקים אותם בתוך החג על-ידי העברה מאש לאש), נעשית כמו בשבת: הדלקה, כיסוי העיניים וברכה.

- לאחר הדלקת נרות לפני כניסת החג (וכן בשבת) יש להיזהר שלא לכבות את הגפרור אלא להניחו עד שיכבה מאליו. אם מדליקים נרות בתוך החג, אסור לכבות את הגפרור.

- בכל הדלקת נרות שבח וחג, בסיום אמירת התחינה בעיניים מכוסות, יש להקפיד להסתכל על הנרות וליהנות מאורם.

- נשארים ערים כל הלילה עד עלות-השחר ואומרים 'תיקון ליל שבועות'.

- נרדם על ידיו הוי שנת ארעי ולכן כשמתעורר הוא ממשיך באמירת התיקון בלי לברך ברכות-התורה. וכן אם נרדם על הספסל והיה בדעתו לקום ולהמשיך לומר 'תיקון' או ללמוד - אינו צריך לברך ברכות-התורה.

- הגיע עלות-השחר ורוצה להמשיך באמירת ה'תיקון' או בלימודו, ייטול ידיו ג' פעמים לסירוגין (משום רוח רעה הבאה לשרות על הידיים בשעת עלות-השחר).

- לפני שהולכים לישון לאחר עלות-השחר, יכול ליטול ידיו כמו בכל בוקר ולברך כל הברכות וכדאי לומר גם כן את כל הקורבנות עד 'הודו' וכך יוצא ידי כל הספקות בעניין אמירת הברכות במקרה זה.

- מקפידים שגם תינוקות יבואו לשמוע קריאת עשרת-הדיברות.

סעודת חג:

- אוכלים מאכלים חלביים בחג ביום לאחר התפילה (ולא בבוקר).
- מצווה לאכול בשר בקר בחג ודווקא בסעודת היום ומצווה זו כוללת גם נשים. יש לאכול לכל הפחות 'כזית' בשר.

- את הבשר יש לאכול בסעודה שנטלו בה ידיים, והמנהג הרצוי הוא לאכול לחם יחד עם הבשר עצמו.

- מאחר שצריכים לאכול בסעודה זו גם חלבי וגם בשרי וכן צריך לאכול את הבשר יחד עם לחם, לכן הרצוי הוא לאכול מיני מזונות חלביים ואחר-כך ליטול ידיים ולאכול לחם עם הבשר.

- חייבים לברך ברכה אחרונה (או ברכת-המזון) על הסעודה הראשונה ואי-אפשר לחכות לסעודה הבשרית ורק בסופה לברך על שתי הסעודות כאחד.

- צריך לחכות שעה בין החלב לבשר ושעה זו מתחילה מאמירת הברכה האחרונה (או ברכת-המזון) על הסעודה החלבית ולא מרגע סיום האכילה בפועל.

- כמו כן נטילת הידיים לסעודה הבשרית נעשית רק לאחר סיום השעה, ולכן גם אם אוכל דגים קודם לבשר, אין ליטול ידיים ולאכול את הדגים בתוך שעת ההמתנה.

- שמעתי מהמשב"ק הרה"ח ר' ש"ב גאנזבורג שיחי' אשר מנהג כ"ק אדמו"ר היה לאכול מיני מזונות חלבי בסעודת היום ולברך ברכה אחרונה ולהמתין שעה שלמה ורק בסיום השעה היה נוטל ידיו ואוכל דגים ובשר.

- שותים רביעית יין בחג ונשים אינן מצוות בכך. ■

אך לא מוזיקה חיה.

- מברכים 'שהיינו' בשבתות שבימי הספירה.

- מותר ללכת לים או לברכה בימים אלו (גם מי שלא הלך לפני ימי הספירה).

- אין מסתפרים בימים אלו, אך תספורת לנשים בשביל צניעות - מותרת.

ל"ג בעומר:

- שמיעת מוזיקה מותרת מצאת-הכוכבים של ליל ל"ג בעומר ועד צאת-הכוכבים שלמחרת.

- תספורת ולבשת בגדים חדשים וחתונה מותרים רק בל"ג בעומר ביום ועד השקיעה.

- על-פי קבלת האריז"ל גם בל"ג בעומר אין מסתפרים.

- חתונה הנערכת בימים שבין ל"ג בעומר לשבועות מותר להשתתף רק בחופה ולא בסעודה.

שלושת ימי ההגבלה:

- המסתפרים בשלושת ימי ההגבלה לא הייתה דעת כ"ק אדמו"ר הרשב"ב נוחה מהם.

- מסתפרים רק בערב חג-השבועות ביום ולא כליל ערב החג, ולכן 'אופשערעניש' לילדים שנולדו לאחר ל"ג בעומר, יש לעשות בערב חג בבוקר או לדחות לאחרי החג.

- מוזיקה בימים אלו מותרת וכן מותר לחדש בגדים.

- יש להימנע מלעשות בדיקות דם וכן תרומת דם בערב החג.

הכנות לחג:

- מצווה לקנות לכבוד החג (וכן לקראת כל חג) תכשיטים או בגדים לאישה וכן ממתקים לילדים.

- מי שיש לו תנור אחד פרווה, אם יאפה בו לחם או עוגיות חלביות התנור יהיה חלבי ויהיה אסור להשתמש בו להכנת לתבשילים בשריים או תבשילים פרווה המיועדים לאכילה עם בשר, עד שיכשירו את התנור.

- אין לאפות לחם ועוגיות חלביות בתנורים בשריים שאינם 'בני יומן'. אם עשו זאת, צריכים להכשיר את התנור.

- לחמים ועוגיות פרווה שנאפו בתנור חלבי ואפילו שאינו 'בן יומן' (היינו שלא אפו בו דברים חלביים ב-24 שעות האחרונות) ואפילו אם התנור נקי לגמרי ומשתמשים בתבניות חדשות - אין לאוכלם עם בשר (כי 'הזיעה' של הדברים הנאפים עכשיו מוציאים את הטעם החלבי הנמצא בדפנות התנור ומעבירה אותו אל תוך הלחם).

- לחמים ועוגיות חלביות וכן לחמים ועוגיות שנאפו בתנור חלבי - יש להכניסם בצורה מיוחדת שידעו על-פי צורתם שהם חלביים ועל-ידי כך יזכרו לא לאוכלם עם בשר.

- את נרות החג עדיף להדליק לפני כניסת החג (כמו בנרות שבת) ולא בתוך החג.

'קישורי תנאים' בל"ג בעומר

לאילו 'ציונים' נוספים נהגו חסידי חב"ד לעלות ביום הסתלקות רשב"י, מדוע האישה שהתברכה על-ידי הרבי האמצעי נ"ע ילדה תאומים, ואיזו שבת נקראה בעיר החסידית הומיל 'דער פרייליכער שבת' • הרב שמואל רסקין, מנהל בית-חב"ד בשיכון ותיקים בחולון, על הזוויות הפחות מוכרות של ל"ג בעומר

תוקף קדושת היום, לפנינו כמה מהבולטים שבהם:

"ל"ג בעומר הוא כעניין השבועות: דשבועות היה מתן-תורה דתורה הנגלית, ול"ג הוא מתן-תורה דתורה הנסתרת".

משמעותו של ביטוי זה, הלקוח ממאמר של כ"ק אדמו"ר הרשב"ב נ"ע (המשך תרס"ו, עמ' ריט), קשורה, בפשטות, לכך שביום הסתלקותו גילה רשב"י את סודות התורה. מאותו היום ואילך החלה להתגלות פנימיות התורה בחכמת הקבלה, עד תצורתה הסופית כפי שהיא בתורת החסידות.

ה'ווארט'

לפי האמור לעיל, הרבי הרשב"ב נ"ע משווה את ל"ג בעומר לחג-השבועות, כשל"ג בעומר הוא 'מתן תורה' פנימיות התורה, ושבועות הוא מתן-תורה של נגלה דתורה. אבל בדרך-כלל במאמרי חסידות, מצויין ה'הוד שבהוד', כסיום השלב המרכזי בהכנות למתן-תורה - של שבועות, כמובן.

הנה ביטוי נהדר ולא כל-כך מפורסם של הרבי הקודם נ"ע, ביטוי הנותן טעם אחר לידוע לנו תמיד על היחס שבין ל"ג בעומר לשבועות:

"אמרו רז"ל 'ביום חתונתו זה מתן-תורה'... דמתן-תורה הוא בחג-השבועות, ונקרא חתונה, וקודם לזה הוא הקישורי-תנאים, שהוא ביום הל"ג בעומר, ומאז עד חג-השבועות הם מועדי שילוח סבלונות מהחתן לכלה, והוא סוד עניין קדימת קישורי התנאים לנישואין".

הדברים הללו נאמרו בסעודת 'קישורי תנאים'. היה זה בשנת תרצ"ב, אז התקיימו קישורי התנאים של מרת שיינא, בתו של הרבי

ל"ג בעומר הוא יום סגולה בכל קהילות ישראל, אך בקהילות החסידים בכלל, ובקהילת חב"ד בפרט - מקבל היום הזה משמעות רחבה הרבה יותר.

הסיבה הפשוטה לכך שבמקהלות החסידים קיבל היום הזה משנה תוקף - קשורה בכך שהוא יום ההילולא דרשב"י, מי שגילה את פנימיות התורה ממנה יונקת תורת החסידות. וכך מצוי בידנו העתק ממכתב שכתב אדמו"ר הזקן לחסידיו, אודות גודל היום (איגרות-קודש שלו, עמ' קיז):

"שישו ושמחו בה' בכל לב ונפש, ולעשות יום משתה ושמחה בח"י אייר הבעל"ט, יומא דהילולא דרשב"י, אשר אנו שותין טיפה תמצית דתמצית וכו'. ולהלל ולרנן בשירות ותשבחות לה' מספר תהילים, כגון 'תהילה לדוד' וכו' ב".

במכתב זה שנשלח לקהילת וויטבסק, בקשר למחלוקת עם הרה"ק רבי ברוך ממז'יבוז', מסביר אדמו"ר הזקן כי הסיבה למחלוקת זו משתלשלת מכך שישנם כאלו שאינם מקיימים את אשר הם לומדים בדרושי החסידות - והעצה לכך היא: שמחה.

משום כך מורה אדמו"ר הזקן על יום שמחה יתירה בל"ג בעומר. מדוע דווקא ל"ג בעומר - כי הוא "יום הילולא דרשב"י - אשר אנו שותין טיפה תמצית דתמצית וכו'" - כלומר, תורת החסידות, עליה היתה המחלוקת, היא הסתעפות של תורת הרשב"י.

מעניין במיוחד הוא סופו של המכתב, בו הוא מסביר כיצד נראית שמחה חסידית: "להלל ולרנן בשירות ותשבחות לה' מספר תהילים"...

יום מתן-תורה

עם הדורות ניתנו ביאורים שונים, הכוללים ביטויים רבים על

בעומר (על הקשר בין הרבי האמצעי לל"ג בעומר - ראה בשיחת ל"ג בעומר תש"י).

זכות ההדלקה במערת-המכפלה

גם בארץ-ישראל עצמה, נהגו בשנים קדמוניות לערוך 'הדלקות' בציונים נוספים חוץ ממירון, כמו אצל רבי מאיר בעל הנס בטבריה, בקבר שמעון הצדיק בירושלים, ובמערת-המכפלה. מנהיגי בית ישראל, רועי החסידות, שישבו באותם ימים באירופה - ומשם תמכו ביישוב היהודי בארץ, קנו את הזכות של ההדלקה במקומות אלו.

הרבי הרש"ב נ"ע, שהיה גם נשיא קופת כולל חב"ד, שתמכה ביישוב היהודי - קנה את זכות ההדלקה בחברון במערת-המכפלה. ההדלקה בפועל הייתה מתבצעת על-ידי נציגו מקהילת חסידי חב"ד המפורסמת של חברון.

מעניין שהרבי הרש"ב ביקש מאי-כוחו בארץ, שלא יקנו בעבורו את ההדלקה במירון - כי אם דווקא את זו שבחברון!

הקודם, ובעלה הרב מנחם-מענדל הכהן הורנשטיין הי"ד. במאמר שנאמר באותה סעודה, ד"ה "הנה מה טוב ומה נעים", האריך הרבי הרי"צ לבאר בעבודת ה' את משמעות 'קישורי התנאים' שמתחילים בל"ג בעומר כהכנה לחג השבועות.

מירון, קראקא ו... ניעז'ין

למנהג הקדמון לצאת בל"ג בעומר לשדה, ישנה גם משמעות נוספת. 'שדה' משמעו בלשון-הקודש, גם בית-החיים. בל"ג בעומר נהגו יהודים בכל הדורות לנסוע לקברי צדיקים - בדרך כלל כאלו עם קשר מיוחד ליום הזה - ולחגוג על ציונם את היום.

בקהילות פולין נהגו לנסוע לקראקא, שם על ציונו של הרמ"א - של"ג בעומר הוא גם יום ההילולא שלו - נהגו להדליק מדורה, ממש כמו במירון.

מה שהרבה לא יודעים הוא, שחסידי חב"ד באזורים הסמוכים לניעז'ין נהגו לנסוע בל"ג בעומר אל ציונו של הרבי האמצעי נ"ע הטמון שם. גם זאת בגלל הקשר המיוחד של הרבי האמצעי לל"ג

"וכשבאנו בבית רבנו, והנה כל אנ"ש מחכים שם עד שיבוא כ"ק שליט"א מהאהל ויאמר דא"ח, אחרי שיטעום מה, אך באשר שכבר הייתה השעה מאוחרת הוכרח להתפלל מקודם מנחה. ואחר מנחה ירד למעונו במדור התחתון לטעום מה, וכל אנ"ש נשאר בבית רבנו במדור העליון לחכות עד שיבוא כ"ק שליט"א לאמור דא"ח.

"וכעבור כעשרה מינוטין נקראתי אל כ"ק שליט"א במעונו, וכאשר נכנסתי אליו אמר לי בזה"ל: 'הבטחתי היום לאבי לחזור לפני אנ"ש היום מאמר דא"ח, אבל אין בכוחי כעת לדבר דא"ח לפני כל אנ"ש, אבל הרי הבטחתי לאבי, על כן אני רוצה לחזור מאמר דא"ח לפניך לבדך - ואקיים בזה הבטחתי לאבי, וכמוכן אמרתי לו 'טוב'. ופקד עליי לשבת על הכסא למולו, ואף כי סירבתי הרבה ולא חפצתי לשבת, אבל הוא הכריחני לזה, באמרו בפשוט שבאם לא אשב לא יחזור המאמר, והוכרחתי לשבת מול כיסא שבתו. ואמר לפניי מאמר 'להבין ענין הילולא דרשב"י', ועיקר המאמר היה חציו הראשון מהמאמר שאמרו אחר-כך בשבת הבא, ובאמצע המאמר הוכרח להפסיק ולצאת על רגע מחדרו. וכשנכנס חזרה שאלני באיזה ענין סיים מקודם, ואמרתי. ופעם הוכרחתי גם להפסיק ולשאול ממנו להביני מה שלא תפסתי בסידור וקישור העניינים, באשר הייתי מוכרח לזה, כי הרי הייתי לבדי.

"כשגמר המאמר וקמתי לצאת מחדרו, ביקשני שלא לגלות זה למי שהוא, וענית לי בפשוט שאל ידרוש ממני זה, כי בפירוש אגלה זה לכל אנ"ש וגם אחזור המאמר לפניכם. וכן עשיתי. וסיפרתי לאנ"ש מזה, וחזרתי לפניכם כל תוכן המאמר, והיה זה למשיב נפש לאנ"ש כו".

שבת של שמחה

קהילות חב"ד של פעם, התאפיינו במנהגים שהשתנו מעיר לעיר ומקהילה לקהילה. רוב המנהגים הללו לא מצאו את מקומם ב'ספר המנהגים' - כנראה בגלל שהם לא היו בגדר 'הוראה לדורות' - ועם הזמן השתכחו כליל. מקצת המנהגים, שפר עליהם גורלם, והם נשתמרו בכתיבי חסידים ורבותיהם, וכך גם אם אין נוהגים כך בפועל - לפחות יודעים שהיה דבר כזה.

גם לל"ג בעומר מנהגים המיוחדים לו, מן המפורסמים יותר הוא מנהג אכילת ביצים צבועות, אך היו גם מנהגים נוספים. לפנינו תיאור שכתב הרבי הקודם (לא תחת שמו) על מנהגי ל"ג בעומר בעיר החסידית 'הומיל', תחת הנהגתו של החסיד הגדול רבי יצחק אייזיק מהומיל נ"ע:

"במועד הל"ג בעומר, היו עושים סעודה גדולה באחד הבתי-כנסיות הגדולים, והרה"ג הרה"ח הר"א היה אומר דברי חסידות, ובהיות כי אי-אפשר היה להספיק מקום לכל החסידים והבעלי-בתים, היו חוגגים שלשה וארבעה ימים, ולפעמים גם חמשה וששה.

"מנהג עתיק היה בהאמיל, אשר השבת שאחר הל"ג בעומר היו עושים אותו ליום-טוב, והיו קוראים אותו 'השבת של שמחה' - דער פרייליכער שבת' - כמו שבת-בראשית אחר שמחת-תורה, ואם היה ל"ג בעומר חל בראשון בשבת, היו חוגגים כל השבוע עד אחר השבת של שמחה.

"סדר החגיגה היה, כי אחר התפילה היו כל החסידים, הלומדים,

ומתוכן שיחתו של הרבי הקודם בנידון, בל"ג בעומר תרצ"ג, ניתן להסיק כי הסיבה לכך שאביו הרבי הרש"ב ביקש להימנע מקניית ההדלקה במירון, היא ב'חופשיים' שהיו מפריעים ל'יראים' לחגוג במירון כראוי.

מירון שבניו-יורק

בל"ג בעומר תש"י, הראשון בנשיאותו של הרבי, הורה הרבי:

"בנוסח ה'מענה לשון' שאומרים על אהלי צדיקים נאמר: 'בזכות התנאים והאמוראים אשר איתן מושבם, ובזכות הצדיקים הקבורים במקום הזה' - מוכח מכאן שעל ציון הצדיק ישנם גם שאר הצדיקים, התנאים והאמוראים. לפיכך הריני מציע שביום ההילולא דרשב"י ילכו הכול על הציון, ששם נמצא גם הרשב"י".

ואכן, מידי שנה, נסע הרבי לאוהל ביום זה.

מאמר על הציון

כשעוסקים בקשר שבין ל"ג בעומר להשתטחות על אוהלי צדיקים, אי-אפשר שלא להביא סיפור נורא, לא כל-כך מפורסם, המסופר ב'אשכבתא דרבי'.

'אשכבתא דרבי' הוא כידוע ספר שנכתב על-ידי התמים הרה"ג ר' משה-דובער הכהן ריבקיין ע"ה, שהיה ראש ישיבת 'תורה ודעת' בניו-יורק. הרב ריבקיין זכה לשמש את הרבי הרש"ב נ"ע בתקופה האחרונה בהיותו בעלמא דיין, וכמו כן את הרבי הרי"צ בתקופה הראשונה לנשיאותו. בספר מרתק זה, מספר הרב ריבקיין על אותה תקופה מיוחדת מנקודת-מבטו.

בין השאר, מסופר שם סיפור מופלא על התחלת קבלת הנשיאות של הרבי הקודם - ששלב מכריע ממנה היה בל"ג בעומר תר"פ. נביא את הדברים ככתבם וכלשונם:

"בל"ג בעומר אחרי התפילה, שנתארכה הרבה אחר חצות היום... הלכתי עמו על הציון, וכמו תמיד גם בפעם הזה תיכף כשניגש אל הציון התחיל בבכיות ואמירת תהילים בקול, עד כי נמס ממש כל לב השומע. ואני כדרכי תמיד הייתי גם-כן ניגש אל הציון עימדו, והייתי גם-כן אומר איזו פרקי תהילים כרבע שעה, ואחר-כך הייתי יוצא וסוגר הדלת מהגדר, וכבוד קדושתו שליט"א היה נשאר שם לבדו. ומאחורי הגדר הייתי שומע הקולות והבכיות שלו.

"ובפעם הזה כשעזבתי הציון ויצאתי וישבתי על ספסל לא כל-כך רחוק מהגדר, ראיתי והנה אחד מאנ"ש, ר' צמח קוטמאן עומד צפוף אצל הגדר ודרך חורי הנסרים הוא מסתכל בהנהגות כ"ק שליט"א על הציון. ואחרי עבור כחצי שעה הרגשתי פתאום שנשקטו הקולות והבכיות, והר' צמח קוטמאן רץ אליי בהתפעלות, וקראני לגשת אל הגדר ולראות גם-כן דרך חורי הנסרים. וראיתי והנה כ"ק שליט"א עומד שקט, בלי שום בכיות, והתהילים שבידו סגור, ומדבר בחשאי ובתנועות ורמזים כאלו, כאשר ידבר איש עם רעהו ונתפעלנו מאוד. וברור היה לנו כפי ההשערה שהוא חוזר מאמר דא"ח לפני אביו, רבנו נ"ע. ועמד כך שעה וחמשה מינוטין. ואחר-כך פתח שוב את התהילים והתחיל לומר עוד מזמור תהלים בקולות ובכיות כמקודם על משך עשרים מינוטין, עד כי יצא והלכנו חזרה.

**”בל”ג בעומר אחרי
התפילה, שנתארכה הרבה
אחר חצות היום... הלכתי עמו
על הציון, וכמו תמיד גם
בפעם הזה תיכף כשניגש אל
הציון התחיל בבכיות ואמירת
תהילים בקול, עד כי נמש
ממש כל לב השומע”**

**”היו עושים סעודה גדולה
באחד הבתי-כנסיות הגדולים,
והרה”ג הרה”ח הר”א היה
אומר דברי חסידות, ובהיות כי
אי-אפשר היה להספיק מקום
לכל החסידים והבעלי-בתים,
היו חוגגים שלשה וארבעה
ימים, ולפעמים גם חמשה
וששה”**

**לתקופת השנה הגיעה
לליובאוויטש הידיעה כי
האישה הרתה, וילדה תאומים.
כאשר שמע מכך הרבי
האמצעי הגיב: ”תאומים? מן
הסתם היא אכלה חתיכה
נוספת, מיותרת” (א)
איבעריקע שטיקל)...**

והגבירים, הזקנים באים לבית הרה”ג הרה”ח הר”א, והיו מדברים בענייני תיקוני העיר הרוחניים, ובהצטרפות הגשמיים. היו עושים הערכה בשביל צרכים שונים, והיו נוסעים לבקר את בית הקברות, ומשם היו באים לאותו בית-הכנסת אשר שם הוערך שולחן הסעודות-מצווה.

”כל ימי החגיגה היה הרה”ג הרה”ח הר”א אומר דברי חסידות, ובמשך הימים ההם היו מאספים כסף ההערכה בשביל צרכי העיר האמורים, בימים ההם היו מכניסים תינוקות לבית רבם, והיו בוחנים בני התלמוד-תורה והישיבה.

”כשחל מועד הל”ג בעומר ביום ה’ או ביום ו’, התקין הרה”ג הרה”ח הר”א, אשר אז יומשך זמן המועד עד אחר השבת השני...”

היום של הילדים

מאז ומקדם הוקדש ל”ג בעומר לילדי ישראל. לפי המנהג הקדום יצאו המלמדים עם התלמידים לשדות ושיחקו בחץ ובקשת. על יסוד המנהג הזה ייסד הרבי את 'תהלוכת ל”ג בעומר' וכל הכרוך בה. היחס המיוחד של הרבי לתהלוכת ל”ג בעומר, והסיפורים השונים סביבה יכולים לפרנס סדרת כתבות.

משום כך נתייחס יותר ליציאה לשדה, והיחס המיוחד לילדים ביום הזה, בלי קשר לתהלוכה.

בשנים שבהן לא התקיים 'פאראד' גדול מול 770, היו ילדי קראון-הייטס מתכנסים ומשתעשעים במתקנים ושעשועים מיוחדים שהותקנו במיוחד. פעמים מספר אירע שהרבי, בדרכו לאוהל הק', עבר במכוניתו דרך מקום המשחקים והביט בילדים.

אצל רבותינו נשיאנו ידוע היה שהיום הזה מסוגל במיוחד לברכות עבור ילדים. וכך כתוב ב'היום יום' לל”ג בעומר:

”אצל אדמו”ר האמצעי היה ל”ג בעומר מיו”ט המצויינים. היו יוצאים לשדה, הוא לא היה נוטל את ידיו, אך היה לוקח משקה, שמצד הבריאות - היה זה אסור לו. ראו אז הרבה מופתים. רוב המופתים היו על ילדים. כל השנה המתינו לל”ג בעומר.”

גם אצל הרבי ידעו כי ל”ג בעומר הוא יום סגולה לבקשות עבור ילדים, וכאשר היה הרבי יוצא מהמקווה, בדרכו אל ה'אוהל', היו ממתנות לו שם נשים רבות לקבלת ברכה לילדים.

חתיכה מיותרת

נסיים בסיפור מעניין, עם 'עוקץ' חסידי, שעבר בין חסידים מדור לדור, על אחת מאותן ברכות שניתנו בל”ג בעומר.

וכך סיפרו: פעם אחת, בל”ג בעומר, הגיעה אישה אל הרבי האמצעי, כשהיא מבקשת להיפקד בזרע-של-קיימא. הרבי האמצעי הורה לה לאפות עוגת 'לעקאח', ולאכול אותה מיד כשהיא קמה בבוקר.

לתקופת השנה הגיעה לליובאוויטש הידיעה כי האישה הרתה, וילדה תאומים. כאשר שמע מכך הרבי האמצעי הגיב: ”תאומים? מן הסתם היא אכלה חתיכה נוספת, מיותרת” (א איבעריקע שטיקל).

ויגדלו הנערים, אחד נעשה חסיד, והשני - מתנגד. החסידים, שזכרו את פתגמו של הרבי, הסבירו מיד: מחתיכה מיותרת - נולד

’מתנגד’... ■

הערט א מעשה

יוסף יצחק קמינצקי

הנס שהביא את כפר-חב"ד לעולם

המסמכים ואילו חברו נכנס לחדר השני שם שהה אבי המשפחה, החסיד ר' ישראל לוי (נעוועלער). ר' ישראל חשב לתומו שהיות והוא עומד לצאת לפולין עליו להזדהות כפולני, והוא הציג מסמך פולני מזויף. השוטר הבין שמהו כאן אינו כשורה, חלק מהמשפחה רוסים וחלק פולנים...

הגב' פלדמן שתפסה שמהו חמור מתרחש לנגד עיניה, תפסה חבילת 'ניירות מזויפים' והכניסה אותם לתוך בגדיה, כשהיא מחזיקה תינוקת בידיה. אחד השוטרים חטף מידיה את התינוקת והשליך אותה לפינת החדר. באותו רגע נפלו כמה מהמסמכים המזויפים ארצה ובנוסף גילו השוטרים מטבעות זהב שהחזקתם אף היא הייתה עבירה חמורה. כל יושבי הבית הובלו למעצר בבניין הנ.ק.וו.ד. ר' ישראל נעוועלער התבטא אז: "הסוף שלי יהיה שאני אסתלק מהעולם בבית-סוהר!"

הנס היה שר' לייבל מוצ'קין, שנעצר יחד עם המשפחה, דחף 'שי צנוע' לכיסו של הקצין התורן ובכך נחסכו מהמשפחה שנים רבות של סבל בבית-סוהר סובייטיים. זאת דוגמה אחת, מיני רבות, לחרדה והפחד שהיו מנת-חלקם של החסידים בעת שהותם בלבוך.

הפעילות המחתרית הצליחה מעל המשוער, ובכל כמה שבועות יצאו מרוסיה עשרות משפחות כשבידיהן מסמכים פולניים, כשאישי מהם לא יודע את השפה הפולנית. ניסים גלויים אירעו בעת חציית הגבול.

וכך מתאר אחד ה'בורחים' את חציית הגבול הסובייטי:

"...כאשר ראינו מחלון הרכבת חייל במדי הצבא האדום, עומד ומקלל את סטאלין, הבנו שאנחנו נמצאים מחוץ לגבולותיה של ברית-המועצות. כאשר עצרה הרכבת בתחנה הראשונה שבפולין בעיר פשמישל, ירדנו מהקרונות ויצאנו בריקודים ובמחולות, ממש

להגשים את החלום הבלתי-אפשרי. מוצ'קין העלה בבדיקתו שישנה אפשרות לזייף מסמכים פולניים שעל-ידם יוכלו אנ"ש לצאת את רוסיה. הוא חזר לסמרקנד, ויותר מ-1,000 חסידי חב"ד עשו את דרכם לעיר לכוך.

מיד עם בואם ללכוך הוקם ועד מחתרתית שתפקידו היה להפעיל את 'מפעל הזיוף', שעלותו הכספית הייתה עצומה. בנוסף היו צריכים לשלם תשלומי ענק כשוחד לפקידים שהיו אחראים על מערך ההיסעים מרוסיה לפולין. 'מפעל הזיוף' פעל ללא הרף והנפיק תעודות למאות החסידים שהגיעו ללכוך. הסכנה הייתה איומה. המארגנים אסרו על החסידים להסתובב ברחובות, כי לא הייתה בידם תעודה שהם מתגוררים בעיר, שהייתה עיר-ספר, ששלטו בה כוחות הבטחון הסובייטיים. העסקנים מקרב אנ"ש, שבראשם עמדו החסידים ר' מענדל פוטרפס, ר' לייבל מוצ'קין, ר' יונה כהן הי"ד ומרת שרה קצנבלויגן - ה'מומע שרה', עבדו במסירות-נפש עילאית. סכנת נפשות מוחשית ריחפה מעל ראשי המתעסקים.

סיפורי מופתים התרחשו שם מידי יום ביומו. נביא כאן סיפור קצר אחד שימחיש את מה שעבר על אנ"ש באותם ימים:

יום אחד הלשין אחד התושבים שבכית מסויים מתגוררות משפחות של אנ"ש. כשהגיעו השוטרים לבית, אמרה להם בעלת הבית שבביתה אין איש, אבל אצל בנה מתגוררת משפחה של יהודים שהגיעו לאחרונה ללכוך. השוטרים מיהרו לכתובת שמסרה להם האישה. הם פרצו לתוך הדירה, תוך כדי שאגות "מסמכים!". בחדר הקדמי היו באותה שעה ר' שמריהו פלדמן (שב"ג בעומר ימלאו 11 שנים לפטירתו), רעייתו הגב' בתיה ואחותה הגב' מוסיא זלמנוב. כולם הציגו מסמכים רוסיים. שוטר אחד בדק את

יום שלישי הקרוב, כ"א באייר, ימלאו 61 שנים לייסוד כפר-חב"ד. לא רבים מתושבי הכפר יודעים שהורתו ולידתו של הכפר היו כרוכים בניסים מופלאים שאירעו כשלוש שנים לפני כן.

קיץ שנת תש"ו. חסידי חב"ד סגורים מאחורי מסך-הברזל הסובייטי, תחת שלטונו של העריץ צמא הדם - סטאלין ימ"ש. בשנים ההן הייתה ברית-המועצות, כפי שנקראה אז, סגורה ומסוגרת, אין יוצא ואין בא, מעין בית-סוהר ענק. הניסיונות המעטים שעשו יהודים בודדים לחצות את מסך-הברזל, נחלו כישלון חרוץ. הם נתפסו ונשלחו לשנים רבות של עבודות פרך בערבות סיביר.

כשהסתיימה מלחמת-העולם השנייה, בשנת תש"ה, חידש המשטר הסובייטי את מלחמת החורמה שניהל נגד העם היהודי בכלל ונגד חסידי חב"ד בפרט. חסידי חב"ד שרובם היו מרוכזים בערים טשקנט וסמרקנד נרדפו עד צוואר.

בשנת תש"ו נפתח צוהר קטן. הממשלה הסובייטית אפשרה למאות-אלפי הפליטים הפולנים שנמלטו לרוסיה בימי מלחמת-העולם לחזור למולדתם. בערים רבות ברחבי רוסיה הוקמו משרדים בהם נדרשו האזרחים הפולנים להציג מסמך פולני, ועל פיו ניתנו להם תעודות-מעבר לפולין. ממשלת ברית-המועצות העמידה לרשות הפליטים הפולנים רכבות משא - 'עשלוני' - בהן שבו לפולין.

אחת הערים המרכזיות ממנה יצאו הפליטים לארצם, הייתה העיר לכוך (למברג - בידיש), עיר גדולה באוקראינה, קרובה לגבול הפולני. לכמה מעסקני חב"ד עלה רעיון כי ייתכן ונפתח כאן פתח קטן דרכו יוכלו חסידי חב"ד לצאת לחופשי. ר' לייבל מוצ'קין, צעיר נועז ובעל מרץ, נשלח מסמרקנד ללכוך לבדוק את האפשרויות העומדות בפני חסידי חב"ד כדי

בינינו

מאת הרב מנחם ברוך

המדורה - אז והיום

מתחלחל ממה שעשו אז הילדים. כולם היו שרוטים ופצועים. אחרי ל"ג בעומר האימהות היו צריכות להטליא הרבה זוגות מכנסיים. והסכנות שבכריתת עצי-ענק, בנשיאתם ובניסיון להרימם - שום הורה בימינו לא היה מרשה לבנו להתקרב לדברים כאלה. ואמנם, היו שנפצעו או נכוו, אם כי בחדשי ה' לא נגרמו אסונות של ממש.

בימינו הילדים עסוקים גם-כן לקראת ל"ג בעומר, אבל בדברים הרבה יותר שמחים. הם מתכוננים לתהלוכות, מתאמנים בתיפוף, בונים תצוגות ומצגות. עם כל הטעם המתוק של הנוסטלגיה, מוטב שיעסקו בדברים כאלה ולא בגרירת בולי עץ.

אבל לדבר אחד אני בהחלט מתגעגע - לשמחה הגדולה שהייתה אז סביב המדורה. עדיין מהדהד באוזני קולו החזק של ר' אברהם לירד ע"ה, שמוליך את השירה, וכל אנשי הכפר רוקדים בשמחה גדולה שעה ארוכה. לא היה ילד שלא ידע על-פה את "ואמרתם כה לחי" ואת "בר יוחאי נמשחת אשריך".

בשנים האחרונות יש תחושה שהדלקת המדורה והשמחה סביבה נעשתה בכחינת טפל למופע. רק מיעוט מהקהל משתתף בשירה ובריקודים, והילדים בכלל אינם רוקדים. חבל. האירוע המרכזי חשוב מאוד, ובהחלט יש לברך את כל העוסקים בו על ההשקעה ועל התכנים החשובים, אבל הוא אינו צריך לבוא על חשבון השמחה הפשוטה והטבעית סביב המדורה, שמחת רשב"י המסורתית, כמקובל בכל תפוצות ישראל.

השנה, כשהדלקת המדורה חלה במוצאי שבת-קודש והזמן קצר עוד יותר, עלולים השירה והריקוד להידחק לגמרי. בקשתי אל המארגנים ואל כלל תושבי הכפר - אנא, אל תיקחו מאיתנו ומילדינו את שמחת רשב"י. הבה נקדיש ולו רבע שעה לשירה ולריקודים, בהשתתפות כל תושבי הכפר והילדים, ואחר-כך ניהנה כולנו מה'פאראד' הגדול המובטח.

ל"ג שמח. ■

מדי שנה בשנה, כשאני רואה את הטרקטור של הוועד, בסיוע העובדים התאילנדים, עורם עצים ומשטחי-עץ בעבור מדורת ל"ג בעומר, עוברים בי רגשות מעורבים. מצד אחד נוסטלגיה לימי ילדותנו, כאשר המדורה נבנתה בעבודת נמלים של הילדים בלבד, ועם זה הייתה גדולה ומרשימה פי כמה וכמה מהמדורה שמקים הטרקטור. ומצד שני אני אומר בליבי: תודה לה' שילדינו אינם עוסקים במלאכה המפרכת והמסוכנת הזאת.

נפתח בנוסטלגיה. מיד אחרי חגי-הפסח היו הילדים מתחילים במבצע איסוף העצים. בראש ובראשונה היו צריכים למצוא את התורן, גזע-עץ גבוה וזקוף, שיעמוד במרכז המדורה. לשם כך היינו פושטים על הפרדסים שסביב כפר-חב"ד ומחפשים את הברוש הגבוה ביותר. כשנבחר העץ, היינו מביאים גרזנים וכורתים אותו, ואז היו מתקבצים יחד עשרות ילדים ונושאים את העץ הענק והכבד, מהפרדס ועד רחבת הישיבה. המשא היה כבד כל-כך, שהיינו מתקדמים כמה מטרים ועוצרים למנוחה. לפעמים הייתה מלאכת העברת העץ אורכת כמה ימים.

בתוך כך היו מובאים לשטח עוד ועוד עצים, ואז הגיע שלב הקמת המדורה. היינו חופרים בור בעומק מטר וחצי, ומרכיזים את כל הכוחות כדי להרים את התורן ולהכניסו את בסיסו לתוך הבור. אני זוכר שנה אחת שהתורן היה גדול וכבד כל-כך, שלא הצלחנו להקימו, והוא נפל שוב ושוב. לבסוף הוזעק ר' נחמן ריבקיץ, שהיה קצין בצה"ל וברשותו ג'יפ בעל הנעה קדמית, ובסיועו הצלחנו סוף-סוף להרים את התורן.

והייתה התרמת הנפט. ילדים היו עוברים מבית לבית ואוספים כסף בעבור נפט להדלקת המדורה. כמה חביות נפש היו נקנות אצל הגב' שפרינגר, ולא היה מאושר מילד שקיבל דלי נפט, כדי שיוכל להתקרב אל המדורה הבוערת ולשפוף בתנופה את הנפט על המדורה, ומיד למהר להימלט מפני הלהבות. אבל במבט של מבוגר אני ממש

כמו בשמחת-תורה. השמחה הייתה גדולה ועצומה שקשה לתאר אותה בכתב. לא האמנו, בשעה שישבנו ב'חושך מצרים', מקום שאין עבד יכול לברוח משם, שנזכה אי-פעם לראות את העולם הגדול. והנה זיכנו השי"ת לצאת מאפילה לאורה. הייתה זאת עבורנו יציאת מצרים אמיתית, ולשמחתנו אין קץ...".

1,100 חסידי חב"ד - אנשים, נשים וטף - הצליחו לצאת מברית-המועצות באותו מבצע נועז. לא כולם הצליחו לצאת באותם ימים. רבים נותרו מאחור וסבלו שנים רבות מרדיפת השלטונות. המארגנים שנתפסו, נידונו לשנים רבות של מאסר ועבודות פרך. בין אלה היו ר' מענדל פטרפאס, ר' יונה כהן (מפולטבה) שנפטר בכלא, ר' משה וישצקי, ה'מומע שרה' ועוד עשרות חסידים.

הסיפור ההרואי של יציאת חסידי חב"ד מרוסיה עדיין לא סופר. אלו שהיו שם, הם בבחינת "אין בעל הנס מכיר בניסו". הם היו בתוך אותו נס ולא חשו את עוצמת האירועים שהתרחשו באותם ימים. צריך לקום מישוהו 'מבחוץ' שיתעד את הסיפור הפנטסטי הזה.

קרוב לשלוש שנים התגלגלו החסידים במחנות שונים ברחבי אירופה עד שנפוצו בכל רחבי תבל. 70 משפחות מובחרות מאותם 'בורחים' הקימו בהוראת כ"ק אדמו"ר הריי"צ נ"ע את כפר-חב"ד.

אנחנו, בני הדור השני והשלישי, חייבים להודות לקב"ה, על הניסים והנפלאות שעשה עמנו בימים ההם בעיר לבוב, אם, חלילה, הורינו וזקננו היו נשארים אז מאחורי מסך-הברזל, הרי כפר-חב"ד לא היה בא לעולם! ואנחנו, היכן היינו מתגוררים היום? בלוד, ברמלה?! אוי ווי, איזה נס עשה לנו הקב"ה!

במלאת 64 שנים לאותם ניסים ונפלאות שהיו בעיר לבוב, יוצאת בימים הקרובים משלחת מאנ"ש לבקר בה, לתעד את כל אותם המקומות שבהם התרחשו הניסים הגלויים. גם יעשה ניסיון לשחזר נסיעת 'בריחה' ברכבת מלבוב לכיוון הגבול הפולני.

בעזרתו יתברך, בגיליון הבא נביא רשמים מצולמים מהמקום בו "עשה נס לאבותינו". ■

אולי תיגש?

מאת שלמה הרשקופ

ואז אבריימל נזכר לרוץ ולחפש שליח-ציבור. אלו שניות קריטיות, בהן מחפש ר' אבריימל להטיל את כל כובד האחריות להובלת התפילה על כל מי שרק נקרה בדרכו.

כחלוף דקה קלה אני שומע את קול רשרוש מפתחותיו של ר' אבריימל, את רקיעות רגליו הקרבות ואת קצב נשימתו הכבד. המכ"ם הגבאי מוביל אותי היישר אלי. אני מצטנף לי בכיסאי, ומוחי ההלום מחפש בקדחתנות את יציאת החירום. "אולי תיגש?", הוא מברר וקוטע באחת את חוט מחשבותיי.

"אולי תיגש". במבט ראשון זו שאלה שמשאירה פתח של בחירה. אולם אין לראות בה פחות מאשר קביעה נחרצת והטלת מרות. וכאן בא סבב ההתחמקות המוכר. אני מתחיל לטעון לצרידות, ואי-שפיות זמנית, אגב הצרדת הקול והשמעת כחכוח גרוני נורא ואיום.

אולם לא איש כאבריימל - גבאי ותיק ומשופשף - ייתן לי לחמוק. "במיוחד בשבילך דאגנו לאקוסטיקה טובה", הוא משיב וידו מצביעה לעבר חלל בית-הכנסת.

"יש בבית-הכנסת חזנים טובים ממני", אני מצטנע במבוכה. "נו, יש לך הזדמנות לרכוש ניסיון", מטיח בי אבריימל בקולו הנמוך. ורק עיניו רושפות בחוזקה, ספק מהקפדה יתירה ספק מזלזול עמוק.

וכאן מתרחשת בדרך-כלל תופעה מעניינת. ככל שהסירוב שלי גדל, הסובבים כולם משתכנעים שאם אני כל-כך קשה להשגה, הרי שלבטח מסתתר פה איזה פרח-חזנות מזן נדיר, כזה שהם לא יכולים להרשות לעצמם להחמיץ. וכך המרדף הופך להיות עיקש ומפותל, כאשר לשורותיו מצטרפים מתפללים נוספים הסוגרים עליי מכל הכיוונים.

בסוף, אגב, אם זה מעניין אתכם - נשברתי וניגשתי. מישהו הפליט צעקה צרודה "מיט חזונעס..", ונדמה לי שהיה זה לא אחר מאשר אבריימל הגבאי. ואילו כוחי לא עמד לי. מין חרחור מוזר נפלט מגרוני, צרוד, לא-מוכר, שאין להגות בו את מילות התפילה כלל. מישהו ניסה לגמול לי חסד ופיזם באוזניי במין לחש את נוסח התפילה. את ההמשך אני לא זוכר, כיון שמסך שחור ירד על עיניי ושם קץ לכיזיון.

כל עוד לא נמחה זכר אותה תפילה עגומה מן הזיכרון הציבורי הקולקטיבי, אינני מתבקש יותר לעמוד. אולם מידי פעם בכל-זאת מבקשים ממני בהתוודעויות ובכינוסים ציבוריים "לומר משהו...", או לחילופין, "להתחיל ניגון...". ■

ידוע, בבית-הכנסת המפואר שלנו לא חסר דבר. יש בו מושבים נאים, מזגנים משוכללים, ומתפללים מיקירי קרתא דשופריא. מהם הוגי דעות, בעלי תריסין, המנהלים בהבל פיהם עולם ומלואו. ובשעה שהשבת נכנסת, עת קרני חמה אחרונות שוקעות במערב, דומה שלא חסר הוא באולם, באולם בית-הכנסת, דבר. קולות הלומדים, וקולות המרננים, וקולות המדווחים מתמזגים אלו באלו ונרקמים יחד למנגינה ערבה של שעת 'דורמיטא דז"א' נשגבה ונעלית.

דומה שהאולם אינו חסר דבר. אבל למעשה הוא חסר את עיקר העיקרים, את אותו דבר קטן שבלעדיו בית-כנסת איננו 'בית תפילה', והנאספים אינם 'מתפללים'. לדבר הזה קוראים... שליח-ציבור. ש"ץ יודע-נגן, שיעבור לפני התיבה וינעים את התפילה בקולו.

בימות החול, הבעיה איננה מצויה, כיון שהמשרה כבר מאוישת על-ידי ה'חיובים' ל"ע. בימי החג ובמיוחד ב'מים נוראים' התפילות נחלקות בין 'בעלי חזקה' למיניהם העומדים על משמרתם בקנאות. אולם בראשי-חודשים ובימות השבת הבעיה הופכת לסוגיה רצינית. ואבריימל הגבאי (שם בדוי) מסתובב בעצבנות ומפציר בכל מי שנקרה בדרכו, לגשת לעמוד התפילה ולתרום מיכולותיו הקוליות.

בוש ונכלם אני להודות בכך קבל עם ועדה, אולם לפעמים יש מצבים שאדם חייב להיטיב מלבט אל המציאות הקשה ללא כחל ושרק. ובכן, מסתבר שלא נולדתי עם 'גנים' חזניים משובחים במיוחד, ונעדר הנני את ה'קולרטורה' המפורסמת השמורה לבעל-תפילה מחוננים הזוכים לתהילת עולם.

אולם מסתבר כי עובדות אלו אינן מונעות ממני להיות מחוזר לעיתים מזומנות כמועמד פוטנציאלי 'לגשת לעמוד'. משל הייתי זקן-ורגיל, אשר מעורב בדעת עם הבריות, קולו נעים ו'נוסחו' אף הוא נאה.

לדעתי צריך לתקן ברכת-הודיה מיוחדת למי שנותר חי לאחר שעבר במכבש הלחצים של אבריימל הגבאי, שמופעל מידי שבת בשבתו בין מנחה לקבלת-שבת.

השעון שתלוי על הקיר מצביע על השעה שבע ורבע. המעלעלים מקפלים בזירות את עלוני השבת ותוחבים אותם עמוק אל תוך הכיס הפנימי של הסירטוק. הישנוניים מקיצים בזה אחר זה (לא נעים להקיץ ב'בואי בשלום' ולגלות שכל בית-הכנסת לוטש בך מבטים). הסידורים עומדים הכן על המפה הצחורה. מישהו מכה באצבע צרדה.

בשביל זה. בדיוק בשביל זה

לשלב לימוד נגלה וחסידות בישיבת תומכי-תמימים עם - להבדיל - לימודי מדע בתחום שבו עסק בבלארוס. גם היום, שנים מספר לאחר נישואיו, הוא משלב עבודה ופרנסה בתחום המחקר המדעי עם אורח חיים חסידי למופת. מדי פעם בפעם אני רואה אותו מתפלפל בהבנת פשט של מאמר חסידות או של נקודה כלשהי ב'תניא', עם ה'משפיע' של בית-הכנסת או עם מתפללים אחרים שידיעותיהם מאפשרות להם להתמודד עם שאלותיו ועם חקירותיו...

אמירת המאמר נמשכת: "וביאור עניין ג' הפרסאות בכל ג' המדרגות הנ"ל, החל מהפרסא שבין למעלה מאצילות לאצילות..." אני מתקשה (והרושם שלי הוא שגם רוב הציבור מתקשה) לקלוט ולהבין את המילים היוצאות מפיו ברהיטות מרשימה וברצינות כובשת. לעומת זאת את ה'שפה' שלו, שפת הנשמה, שפת החום והתום - הכול מבינים.

מזווית העין אני מבחין באנשים החולפים במרחק מה ולפתע שומעים את הטון ואת השטף, ומתקרבים אל השולחן. הם נעצרים להתבונן באומר המאמר, שהאקצנט שלו מסגיר מיד את העובדה שהוא לא למד בילדותו לא ב'תלמוד-תורה' ולא ב'חדר יידיש' בכפר-חב"ד.

והנה מגיע החלק האחרון של המאמר - "וביאור העניין בעבודה הוא..."

סוף-סוף שומעים מילים שגם אפשר להבין (להבין וליישם אלה הם שני דברים, כמוכח...): "אהבה ויראה", "כל מציאותו היא לקיים רצון העליון", "אתכפיא" וכו'. הלהט שבקע קודם לכן מהחלק ה'השכלתי' של המאמר לא מגרע גם עתה במאומה. אולי אפילו להפך.

ואני יושב ומקשיב לדברים וכולי התרגשות. במוחי עולה מחשבה: הנה, בשביל זה חולל כ"ק אדמו"ר הזקן את חב"ד. בדיוק בשביל זה. בשביל רגעים כאלה. בשביל אברך כזה. בשביל חזרת-מאמר כזאת. בשביל נשמה מיוחדת זו שתעשה את כל הדרך הארוכה מבית מסורתי אי-שם בבלארוס, אל מרכז השולחן בבית-הכנסת בכפר-חב"ד.

המאמר מתארך (בהמשך אבדוק בספר ואראה שאורכו שמונה עמודים) ולא ברור מתי הוא עומד להסתיים. אבל אין בי אפילו שמץ של תחושת קוצר-רוח. לא אכפת לי - אני אומר בליבי - לשבת פה עוד חצי שעה, עוד שלושת-רבעי שעה, ולהקשיב לאברך היקר הזה שאולי מתפרנס ממחקר מדעי במעבדה כלשהי, אבל את חיותו הוא שואב, ובכך אין כל ספק - ממאמר חסידות. מ'הפרסא שלמעלה מאצילות'...

זאת אפוא החוויה לה התכוונתי. מקווה שהצלחתי להעביר אותה גם אליכם. ■

פעמים אנחנו משתוקקים לחוות חוויה עמוקה, כזאת שתסחף אותנו עמה, אבל זה פשוט לא קורה. לפעמים אנחנו שותפים לחוויה גדולה, אבל איכשהו, ברמה התודעתית, היא מצליחה לחמוק מאיתנו ולהתמוסס בין אצבעותינו. מעטות הן הפעמים שבהן אנחנו גם חווים חוויה משמעותית וגם מודעים לה בשעת מעשה.

חוויה כזאת הייתה לי בשבת שעברה, בבית-הכנסת 'נחום יצחק' בשיכונים החדשים.

זה היה בשעת רעוא-דרעווין. סביב השולחן המרכזי הארוך ישב הציבור והשתתף ב'סדר ניגונים', כנהוג. כ-25 דקות לפני צאת השבת נוגן ניגון ההכנה למאמר. כמבלי משים הרמתי את עיניי מהספר שהיה פתוח לפניי והעפתי מבט אל מרכז השולחן, לראות מי עומד לחזור מאמר. שניים ישבו שם זה לצד זה. האחד, חסיד יקר ומוכר, עם זקן לבן, שמדי זמן מה רגיל לחזור מאמר על-פה. לידו ישב אברך צעיר, יליד חבר-העמים ותושב טרי, יחסית, בשיכונים. הנחתי בטבעיות שהראשון יהיה זה שיחזור מאמר והחזרתי את עיניי לספר.

הניגון הסתיים וקול חזק ובוטח, במבטא רוסי מודגש, נשמע בחלל האוויר: "כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לפניכם ושבתה הארץ שבת לה". מהלך המאמר (אחר-כך התברר לי שהוא משבת פרשת בהר-בחוקותי תשי"ג) מבוסס על ציטוט ארוך במיוחד מהזוהר הקדוש, והוא עובר מיד לבחינת "מלכות דא"ק שהיא מחשבה הקדומה שלמעלה מסדר ההשתלשלות". בהמשך, העניינים 'מסתבכים' עוד יותר. "העלאת מ"ן דסדר השתלשלות לבחינת מלכות דא"ק", "התגלות עתיק בבינה" ועוד כהנה וכהנה.

כעת עיניי מרוכזות לגמרי בחוזר המאמר שנראה כי הוא והמאמר - חד הם. עיניו עצומות וכל שרירי פניו וגופו שותפים לאמירה. ידו הימנית נעה בתנועות קטנות, בהתאם להתנגנות המילים, תנועות ה'מסייעות' בהסברת המושגים. רגע אחד נשלחת היד קדימה כמפלסת דרך בים הספירות והדרגות, רגע שני היא נקמצת לאגרוף החלטי, ורגע שלישי היא שולחת אצבע-מורה המצביעה על נקודה ממוקדת אי-שם בסדר-ההשתלשלות...

מכיוון שלא נטלתי את רשותו, ובהכירי מעט את אישיותו הצנועה, לא אזכיר את שמו, רק אציין מספר פרטים כלליים לגביו (פרטים שמי שיודע אותם - יודע, ומי שלא בקיא בהם כנראה גם לא יזהה אותו).

הוא נולד באחת מערי בלארוס, במשפחה מסורתית. בילדותו נחשב ילד מחונן ובגיל צעיר שלט בשבע שפות וזכה במספר תחרויות אולימפיות במדעי הטבע. בנעוריו התקרב ליהדות על-ידי שליח חב"ד שם, בעיר הולדתו. לפני 10 שנים עלה ארצה והחל

במעמד רב רושם חגגו תו המחזור ה-28 ופתיחת המתח

תושבי כפר-חב"ד השתתפו במוצאי השבת שעברה במעמד מרשים ומרומם של סיום המחזור ה-28 ותחילת לימוד המחזור ה-29 של לימוד הרמב"ם היומי, כתקנתו הקדושה של הרבי • במעמד נטלו חלק רבנים וגדולי תורה מתוך הכפר ומחוצה לו והוא נמשך עד לשעות הקטנות של הלילה • לדעת את ה'

צילום: ברלה שיינר, COL

המשתתפים הגדול במשא הלכתי ארוך ומרתק. הרה"ח הרב מרדכי-מנשה לאופר, משלוחי הרבי באשדוד ומחברם של ספרים רבים, ריתק אף הוא את הקהל עם צרור עובדות וסיפורים סביב תקנת לימוד הרמב"ם ומחוללה, כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו. דברי תורה וחיזוק נשאו גם הגה"ח הרב שניאור-זלמן גופין שיחי', ה'משפיע' הראשי של ישיבת תומכי-תמימים המרכזית, הרה"ג הרב אליעזר ברוד שיחי', רב היישוב כרמי-יוסף וראש 'בית-מדרש להלכה' בכפר-חב"ד, וה'משפיע' הרה"ח הרב מיכאל טייב שיחי' שהתוועד עם הקהל עד לשעות הקטנות של הלילה. החגיגה הגדולה בכפר-חב"ד נערכה במקביל למעמד סיום-הרמב"ם המרכזי, שנערך בסמוך לציונו של הרמב"ם בטבריה, בארגונו של 'מטה הרמב"ם היומי' שז"י צעירי-אגודת-חב"ד.

במוצאי שבת-קודש פרשת אחרי-קדושים התקיים בבית-הכנסת 'בית מנחם' מעמד מרומם של סיום המחזור ה-28 ותחילת המחזור ה-29 של לימוד הרמב"ם היומי. את המעמד ארגן ועד כפר-חב"ד והוא התקיים לצד שולחנות ערוכים לסעודת 'מלווה מלכה'. פתח את המעמד ה'משפיע' הרה"ח הרב זאב קסלמן שיחי' שקרא עם הציבור את פרקו של הרבי, פרק קט. המעמד עצמו הונחה בטוב טעם על-ידי הרה"ח הרב ישראל-שכנא דוברוסקין שיחי'. בעריכת הסיום עצמו כווד המרא-דאתרא, הגה"ח הרב מרדכי-שמואל אשכנזי שליט"א, שקרא את ההלכה האחרונה בספר ה'יד' ולאחר מכן נשא 'הדרן' מעמיק בדברי הרמב"ם. הרה"ג הרב בנימין קופרמן שיחי', מרבני רמת-גן, כבש את קהל

ושבי כפר-חב"ד את סיום אזור ה-29 של הרמב"ם היומי

- (א) הוא ניצוץ של משה
עליו נסמך כשקשה
- (ב) הנה בזכותה היא באה
כך הלא ציווה - זוהי הצוואה
- (ג) מי שרוקד בתוך הגל
יזכה במהרה לביאת הבן שנפל
- (ד) באחדות ובאהבת ישראל
נרצו ונמהר ביאת הגואל

החידה החסידיית

מאת הרב שלמה מאיר !. מארק

המשך מעמוד 5

שמעתי פה לראשונה את המילים 'שמע ישראל'. שנים חלפו, התחנתני ונסעתי לאמריקה. עכשיו אני מגיע לביקור בארץ יחד עם שני ילדיי, והדבר הראשון אותו עשיתי היה להגיע אליך. אני רוצה שגם ילדיי יזכו לשמוע את המילים היהודיות הללו. המילים, אותן לא אוכל לשכוח לעולם".

"אני לא מתייאש"

כאמור, מאז החל ר' זושא לנסוע למסעדה שלו ברכבת, הוא עוסק בזיכוי הרבים במצוות צדקה. "הנה, זה מהיום", הוא אומר בחיוך מאושר ומציג לפנינו קופה צהובה גדושה וכבדה. "אנשים כל-כך שמחים לקראתי. יש רבים שכבר מכירים ומקדמים אותי בברכה. אבל לא תמיד זה קורא הישר מההתחלה. יש כאלו שאומרים לי, 'אני לא נותן צדקה, זה לא בשבילי'. אבל אני לא מתייאש. מחייך אליהם ואומר 'נו, אז תרשה לי לתת בעבורך'. ומשלשל בעצמי את המטבע פנימה. 'עכשיו תראה איזה יום מוצלח יהיה לך היום', אני מוסיף. רוב הסיכויים שבפעם הבאה כשיראו אותי יסכימו לתת, ופעם אחר כך כבר ישמחו לקראתי. היו לי הרבה מאוד מקרים כאלו. 'לפני שנים מספר פגשתי באחד הקרונות גברת קשוחה מאוד, נוסעת קבועה ברכבת באותה שעה שבה גם אני נוסע. מזוויית העין ראיתי איך היא עוקבת אחרי מעשיי ועוד לפני שהספקתי להתקרב מיהרה לסנן 'אני לא נותנת כסף'. 'אז אני אשים בשבילך', אמרתי לה, 'ותראי איזה יום טוב יהיה לך היום'. היא שתקה אבל ראיתי שהיא מתאמצת להסתיר חיוך. כמה ימים מאוחר יותר היא כבר הסכימה לשלשל את המטבע בעצמה. בשלב הבא היא ביקשה להוסיף מטבע שני גם לזכות בעלה. כעבור זמן ביקשה עוד שני מטבעות - לזכות שני ילדיה. ויום אחד בישרה לי שנוולד לה נכד. מאז היא משלשלת מדי בוקר חמשה מטבעות..."

עשר אגורות בקופה, ועולם שלם נבנה. הלב של ר' זושא עולה על גדותיו ושתי עיניו בוערות באש של אהבת-ישראל. הסיפורים מפיו של ר' זושא קולחים וקולחים אבל קצרה היריעה מלספר את כולם בפעם אחת. ■

רעדנו מפחד, אולם בסופו-של-דבר הגענו למחוז חפצנו. אני חושב שזכות הביטחון בה' של אבא שלי היא זו שעמדה לנו. "יצאנו מרוסיה בלילה ראשון של סוכות. עשינו 'קידוש' ומיד עלינו על המשאיות בדרכנו אל הגבול. זה היה, כמובן, פיקוח-נפש. הרגשנו כמו ביציאת מצרים..."

"שגם ילדיי יזכו לשמוע..."

בן 17 היה ר' זושא כאשר עלו הוא ומשפחתו ארצה והתיישבו בכפר. למעשה הם היו בין ראשוני המייסדים. ר' זושא חווה על בשרו את כל תלאות הבראשית של הכפר. אבל להט האמונה והעידוד המתמיד מהרבי, עזרו לו - כמו גם לשאר התושבים - להתגבר על כל הקשיים והנסיונות. לפני כ-48 שנה הקימה משפחת ריבקיין את מסעדת 'ישרון' בתל-אביב.

"הקמנו את המסעדה לאחר פטירתו של אבא ואמא הייתה זו שהפעילה אותה", משחזר ר' זושא את הימים ההם. "אבל ככל שנקף הזמן הרגשנו שזה לא מתאים לנו ורצינו למכור את המסעדה. שאלנו את הרבי מה לעשות. הרבי שאל מיד למי אנחנו מתכוונים למכור את העסק. כשענינו שמדובר בשני יהודים חסידים, שאל הרבי - 'היה אצלם כשר כמו אצלכם? אתם לוקחים אחריות עבורם?'... כך הוסר רעיון המכירה מעל הפרק, ומאז ועד עצם היום הזה אני מעזי למכור את העסק.

"בהזדמנות אחרת שאלנו את הרבי אם אנו רשאים לסגור את העסק. נענינו בכתב בזה הלשון: 'ייקה (ישכיר) עוזר וימשיך בזה - והרי זה מעין פעילות אברהם". ובאמת, המסעדה של ר' זושא - וזה סוד ידוע - כבר מזמן איננה רק מסעדה. מדובר במוסד יהודי לכל דבר.

מלבד ההזדמנות הניתנת ליהודים בלב תל-אביב לסעוד ארוחות כשרות למהדרין, המקום שוקק פעילות יהודית כל שעות פעילותו. "הכול החל כאשר נכנסו למסעדה ילדים שאינם חושבים כיפות", משחזר ר' זושא. "הבטתי בהם וחשבתי לעצמי, שצריך לעשות

משהו כדי לקרנם. 'מה שלומכם?', שאלתי. ולא נחתי ולא שקטתי עד שכולם ענו לי 'ברוך ה'". אחר כך אמרתי איתם 'שמע ישראל', ואז חילקתי גם ממתק. סוכרייה, קרמבו, גלידה. 'תגידו ברכה ותקבלו', הייתי מקדים ואומר. והם ברכו. לפני זמן לא-רוב נכנסו יהודי למסעדה. בעל חזות פנים של חרדי. ישב, דיבר, ותוך כדי שיחה התברר לי כי לפני למעלה מ-20 שנה הוא נכנס למסעדה כילד וקיבל ממני סוכרייה. הברכה הראשונה היא חוללה את המהפכה בלבו.

"יום אחד הגיע לכאן יהודי עם שני ילדיו. מיד ניגשתי אליהם ואמרתי אתם 'שמע ישראל' כהרגלי, אבל אז שמתי לב לכך שהאבא נרגש באופן מיוחד. הבטתי בו, תוהה האם יסביר משהו, והוא, בקול רועד החל לספר. 'הייתי ילד כאשר

איש המצות שנפטר ערב חג המצות

אל תוך אווירת היום הבהיר י"א בניסן נמסכה השנה תחושה של אבל עמוק על פטירתו של האי גברא רבה, הרה"ח הרב יעקב (יאנוש) סטמבלר ז"ל • קווים אחדים לתולדותיו ולדמותו הייחודית

תשרי אצל הרבי

בראשית שנת תשכ"ז קיבלה משפחת סטמבלר היתר-יציאה מרוסיה. זה היה כרוך בנס גלוי ממש:

תחילה הגיש אבי המשפחה, ר' מאיר ז"ל, בקשה לצאת מרוסיה, והיא נדחתה. לאחר מכן קיבל מסר מהרבי - מסר שהועבר אליו בדרך פתלתלה - להגיש פעם נוספת בקשת להיתר-יציאה. זה נראה חסר סיכוי לחלוטין, שכן לאחר דחיית בקשה אחת לא ניתן היה להגיש בקשה נוספת עד חלוף לפחות שנה אחת.

באותם ימים אירעה רעידת-אדמה עזה בשטקנט. ר' מאיר ידע שכאשר מתרחש דבר כזה הגבולות נפתחים ביתר קלות. לאור העובדה הזאת ובעיקר לאור המסר שקיבל מהרבי - הגיש בקשה נוספת. הפקידה שדרכה העביר את הבקשה הייתה אנטישמית והיא נקטה כלפיו לשון אלימה ומאיימת. "לעולם לא תצאו מפה!", אמרה לו בין השאר. אבל הוא לא התפעל והגיש. כעבור זמן מה התקבל היתר-היציאה.

ר' יעקב (אז בחור כבן 20) נכנס ללמוד בישיבת תומכי-תמימים המרכזית בכפר, ולקראת חודש תשרי תשכ"ח הוזמן על-ידי הרבי להגיע - ביחד עם אביו - ל-770.

את השנים תשכ"ח ותשכ"ט עשה ר' יעקב בארץ. לקראת חודש תשרי תש"ל נסע אל הרבי ונשאר ב'בית חיינו' תקופה ממושכת.

הכול ב'הצנע לכת'

תחילה הקים את ביתו בניו-יורק, שם גם החל לעסוק באפיית מצות לפסח. כעבור שנים מספר שב ארצה והתיישב בכפר-חב"ד.

ר' יעקב היה בעליה של מאפיית המצות הגדולה שהייתה, כידוע, הרבה מעבר לסתם מאפיית מצות. בראיון מרגש שקיים עמו שבועון 'כפר חב"ד', שבועות מספר לפני פטירתו, אמר ר' יעקב למראיין הרב משה שיחי' מרינובסקי: "אני לא מרגיש טוב וקשה לי לדבר, אבל הנושא הזה נוגע לי. חשוב לי שתכתוב שהמאפייה נרכשה בברכתו של הרבי והופעלה לפי ההוראות של הרבי". ואכן, המאפייה הייתה ועודנה מוקד להפצת יהדות ולקירוב לבבות בממדים אדירים.

ר' יעקב ז"ל הצטיין בחמתו הרבה, במעשי החסד שלו - למוסדות וליחידים - ובהנהגתו החסידית. את כל זאת עשה באופן של 'הצנע לכת' בלתי רגיל.

הניח אחריו את רעייתו מרת לאה תחי', בנו וכלתו הרב מאיר-צבי ורעייתו - משלוחי הרבי בדנייפרופטרובסק, חתנו ובתו הרב שניאור-זלמן גליצנישטיין ורעייתו - משלוחי הרבי בלונדון, חתנו ובתו ר' יוסף-יצחק זוננפלד ורעייתו, בניו ה'תמימים' לוי-יצחק, מנחם-מענדל שיחי', ובנותיו נחמה, שרה ונעכא שתחי'. תנצב"ה. ■

ה

רה"ח הרב יעקב (יאנוש) סטמבלר ז"ל נולד בשנת תש"ח לאביו הרה"ח הרב מאיר-צבי סטמבלר ז"ל, בן העיר הומיל ולאמו - תבדלח"ט - מרת דבורה, בת הרה"ח הרב יעקב פנטלייב מתלמידי תומכי-תמימים בליובאוויטש.

בסיום מלחמת-העולם השנייה הגיעו ר' מאיר ז"ל וזוגתו שתחי' לטשקנט. שלושה בנים ושלוש בנות נולדו להם בטשקנט. ר' יעקב ז"ל היה הגדול בין הבנים והוריו עשו כל מאמץ להימנע מלשלוח אותו לבית-ספר רוסי.

יום אחד התייצבה מנהלת בית-הספר בבית המשפחה ואמרה: "אנחנו יודעים שהילדים בבית. אם לא תשלחו אותם לבית-הספר יהיה עלינו לאסור אתכם". לאחר האיום המפורש הזה לא היה מנוס מלשלוח את הילד יעקב, בן התשע, ואת אחיו - יבדלח"ט - זלמן, שהיה צעיר ממנו בשנתיים, לבית-הספר. אביהם היה רגיל לשנן באוזניהם שוב ושוב: "תזכרו שכל מה שאתם שומעים בבית-הספר אינו נכון!".

אחד הקשיים הגדולים ביותר באותם ימים היה לשמור שבת. "אף-על-פי-כן, החיים בבית היו חיים יהודיים תוססים", מספר האח ר' זלמן שיחי'. "שבת הייתה שבת, החגים היו חגים ואפילו למדנו תורה עם מלמד חסידי - הרה"ח ר' בן-ציון מרוז ע"ה".

בנעוריו היה יעקב מתלווה לאביו ר' מאיר ז"ל, שהיה האחראי על שחיטת ואספקת בשר למעגל מצומצם של יהודים מהדרים בכשרות ואשר אפשר היה לסמוך על נאמנותם המוחלטת. המלאכה הייתה רבת סיכונים והיא התנהלה בעיקר באישון-ליל.

בנס לא התגלה

בנוסף לכך, היה יעקב הנער מסייע לאביו גם באפיית מצות לפסח. הנה כי כן, כבר אז נזרעו בנפשו הזרעים הראשונים למפעל המצות הגדול בכפר-חב"ד, עמו היה ר' יעקב ז"ל מזוהה יותר מכול.

בהגיעו לגיל גיוס החליטו הוריו לשלוח אותו מטשקנט לסמרקנד. בסמרקנד עשה כשנתיים בחברה חסידית גדולה ומאורגנת יותר, וספג לקרבו מנה גדושה של תורה וחסידות.

בקשר לתקופה הזו סיפר פעם אחת ר' יעקב ז"ל: "לילה אחד, זה היה ביומא-דפגרא חסידי, נאספה כל החבורה החסידית המקומית להתוועדות. כאשר ההתעוררות הייתה בשיאה, הגיעה לפתע ידיעה בהולה כי הק.ג.ב. בדרך למקום. המתוועדים מיהרו להימלט על נפשם ואנשי הק.ג.ב. המאוכזבים יצאו למרדף אחרי הנמלטים. ברגע מסויים החלקתי ונפלתי אל תוך בוך. חששתי שאם אקום על רגליי ואמשיך לברוח הדבר יבלוט ויגדיל את הסיכון. החלטתי אפוא להישאר לשכב בבוך, עד יעבור זעם. כעבור רגעים מספר חלפו אנשי הק.ג.ב. במרדפם ממש לידי ורק בנס לא גילו אותי".

עשרות 'תמימים' שקדו על התורה בישיבת בין-הזמנים 'שערי אליהו'

מהכפר, שביקשו ללמוד באווירה ישיבתית. הלימודים ב'ישיבת בין הזמנים' החלו מיד עם שוב הבחורים ה'תמימים' משיבותיהם לבתיהם. ביום חמישי, י' בניסן, התקיים במקום שיעור מפי הרה"ג הרב דב טברדוביץ שליט"א, שהרצה על הלכות חג-הפסח, בטוב טעם ודעת. לאחר חג-הפסח חזרו הלימודים ב'ישיבה' לסדרם. וביום חמישי, כ"ד בניסן, התקיים כינוס-תורה מרכזי, בהתאם לרצונו הק' של הרבי. במרכז הכינוס נישא משאו התורני המרתק של כבוד ה'ראשון לציון', הרב הראשי לישראל לשעבר, הגאון רבי אליהו בקשי דורון שליט"א. את כינוס-התורה כיכרו בנוכחותם ובהשמעת פלפולים תורניים מעמיקים, כבוד המרא-דאתרא הגה"ח הרב מרדכי-שמואל אשכנזי שליט"א, ראש הישיבה-קטנה בקריית-גת, הרה"ג הרב יוסף-יצחק זילברשטרם שליט"א, ר"מ בישיבה-קטנה בקריית-גת, הרה"ג הרב ישעיהו-אשר רבינוביץ שליט"א. ישיבת בין הזמנים אורגנה על-ידי ה'תמימים' משה-חיים ושמואל חנונו שיחי', בסיועם ובמימונם של הנגיד מר גבריאל בוזגלו שיחי' ויו"ר ועד כפר-חב"ד, הרב בנימין ליפשיץ שיחי'. גבאי בית-הכנסת 'שערי אליהו', הרב אשר קדוש שיחי' טרח ויגע רבות למען הצלחת הישיבה ועל כך תבוא עליו הברכה.

"היום יתקיים כינוס-תורה מיוחד", עברה השמועה מפה לאוזן. ואכן, לא היה איש בכפר שעוד לא שמע על אותו כינוס-תורה שיערך בבית-הכנסת 'שערי אליהו' לעולי מרוקו. כינוס-תורה זה חתם את 'ישיבת בין-הזמנים' המתקיימת במקום בימי חודש ניסן, זה שלוש שנים. ב'ישיבת בין-הזמנים' השתתפו עשרות 'תמימים' ששקדו והתמידו בלימוד גמרא, הלכה וחסידות, והוסיפו דעת וחכמה מהרבנים הגאונים שליט"א שטרחו ובאו למסור לפנייהם את שיעוריהם. ההשתתפות בסדרי ה'ישיבה' זיכתה את התלמידים במלגות כספיות נאות. יצוין גם, כי קול התורה שבקע מבית-הכנסת משך למקום לא-מעט אברכים

פתרון החידה מעמוד 17:
 (א) רשב"י ניצוץ מרע"ה ('ל"ג בעמר' בגימטרייה 'משה'), ו"כדאי הוא רשב"י לסמוך עליו בשעת הדחק."
 (ב) בזכות 'שמחה בטרתה' תבוא הגאולה (שיחת הרבי שבת-קודש פרשת תצא תנשא) ורשב"י ציווה לשמוח ביום זה.
 (ג) שמחה בל"ג בעומר (קיום צוואתו) מעוררת ביאת משיח ('בַּר נְפִלִי'), ותחיית-המתים, שנשמח יחד איתו.
 (ד) ביטול סיבת הגלות על-ידי אהבת-חינם, יביא משיח במהרה.

שליח מהכפר

תעודת זהות

שם: הרב אברהם בקרמן

גיל: 40

מקום שליחות: מוסקוה

מס' ילדים (כ"י): 8.

תפקיד: מנהל 'מכון חמ"ש' - מוסד להשכלה גבוהה לבנות יהודיות מרחבי מדינות חבר-העמים המקומות שבהם למדת

תלמוד תורה: 'חדר' יידיש ותלמוד-תורה

ישיבה קטנה: לוד, נחלת-הרחב"ד

ישיבה גדולה: מונטריאול

בכל זמן ובכל עת יש חיים תוססים בכפר. אפשר לפגוש יהודים במניין מאוחר של שחרית בבית-מנחם, אפשר למצוא פנים מוכרות בשיעורו השבועי של ה'משפיע' ר' משה נפרסטק ב'מרכז' או להיכנס להתוועדות בשעות הקטנות של הלילה בישיבה.

• אילו זיכרונות מעורר בך ל"ג בעומר בכפר-חב"ד?

מפסח עד ל"ג בעומר חוזרים כל יום הביתה פצועים ועם בגדים קרועים מסחיבת עצים למדורה. אז לא העמידו לרשותנו טרקטורים...

• מהי המחשבה המיידית העולה בראשך כשאתה נכנס לכפר-חב"ד? היימיש...

איך מצליחים בחינוך הילדים במקום שאיננו 'חממה' כמו כפר-חב"ד? הידיעה של הילדים שכל מה שמחוץ לבית, ל'חדר' ולהפצת היהדות והמעיינות אינו שייך אלינו - היא בעצמה מחסנת אותם מפני השפעות שליליות שלכאורה קיימות בסביבתם הרבה יותר מאשר בכפר-חב"ד. בנוסף לכך אנחנו נושאים הרבה תפילות שאכן נצליח בחינוך הילדים - בזכותו ובכוחו של המשלה.

• 'שיא' מיוחד אליו הגעת במהלך בעבודת השליחות שלך?

ה'שיאים' הם יומיומיים... הצלתן של מאות תלמידות מהתבוללות וודאית; העובדה שעשרות מהן הקימו בית יהודי נאמן, ביניהן כמה וכמה שבעצמן יצאו לשליחות!

• רגע או אירוע מיוחד עם הרבי, שנחרת בזיכרוןך ובלבך?

'יחידות' לתושבי כפר-חב"ד בסיום חודש תשרי תשמ"ד - בנושא אהבת-ישראל. זכיתי להיות שם והזיכרון שיש לי מהמעמד הוא של 'אבא' המדבר על נושא חשוב מאוד עם ילדיו. זה ממש לא היה בסגנון הרגיל של התוועדות או של שיחות 'רגילות'.

• איחולים לכפר-חב"ד?

הישארו כפר-חב"ד ואל תנסו להיות לא עיר ואפילו לא כפר אחר...

• כפר-חב"ד של אז וכפר-חב"ד של היום - מה השתנה?

אז הכרתי את כל התושבים. היום בלעה"ר - לא שייך...

• זיכרון-ילדות בלתי נשכח מכפר-חב"ד?

צילום של החסידים ר' משה וישצקי, ר' בערקה חן ור' מענדל פוטרפאס, משוחזים שלושתם, עם הקסקטים הרוסיים לראשם; הצילום פורסם בגיליון הראשון או השני של 'כפר חב"ד'.

• דמות כפר-חב"דית נערצת?

הרה"ח ר' משה סלונים ע"ה.

• בית-הכנסת שבו התפללת בכפר?

התפללתי ב'שטיבל' בשיכונים-החדשים. ה'שטיבל' היה בנוי מקירות אזבסט מתחת לבניין של הרה"ח ר' זלמן בוטמן ע"ה. לכל אחד מהמתפללים היה מקום קבוע לו וה'שטיבל' נראה לי אז כל-כך גדול... זכורות לי ההתוועדות של שבת-מברכים ושאר יומי דפגרא. מאוחר יותר התפללתי בבית-הכנסת 'נחום יצחק' שנבנה במקומו של ה'שטיבל' מהאזבסט.

• המורה האהוב עליך ביותר מימי לימודך בכפר?

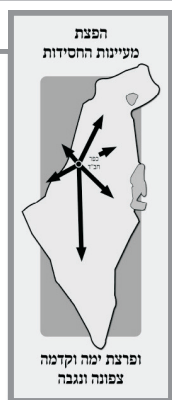
רבים הם... ובאמת, כל אחד מהם השקיע בנו המון. ובכל זאת הייתי מציין במיוחד את הרב יעקב אצרף שיחי', שבתוך שנה אחת הכין אותנו להיכנס לישיבה והחדיר בנו הרגשה של ילדים בוגרים המסוגלים ללמוד דף גמרא בכוחות עצמם. ההשפעה שלו עלינו לא הייתה רק במילים אלא גם ואולי בעיקר בדוגמה האישית שנתן לנו, לאהבת לימוד התורה. לא אשכח גם את סיפורי - כשהרוח שרתה עליו... - על הישיבה בכרינאוה ועל ה'משפיע' הנודע ר' ניסן נעמנוב ע"ה.

מתגעגע לכפר-חב"ד?

כן. לתמימות שהייתה באוויר, להרגשת הבטחון והחוסן מפני סכנות גשמיות ורוחניות.

• מהו בעיניך 'כפר-חב"ד'?

העובדה שחסיד בודד מיישוב כלשהו, המרגיש שהוא 'חייב' להיכנס לאיזה שיעור, להתוועדות או סתם כך לראות כמה פרצופים 'שלנו', יכול לבוא בכל שעה לכפר ולמצוא את מבוקשו - היא בעיניי 'כפר-חב"ד'...

בס"ד

כפר חב"ד ארץ ישראל Kfar Chabad Israel

מושב עובדים של חסידי ליובאוויטש להתיישבות חקלאית שיתופית בע"מ

ת.ד. 30, מיקוד 60840 טל: 03-9606613 פקס: 03-9607030 • 72915 P.O.B. 30

ערב ל"ג בעומר ה'תשי"ע – פרצת

60 שנה לנשיאות הרבי ושנת ה-60 להיווסדות כפר-חב"ד

"כל השנה היו מחכים ל"ג בעומר"

(היום-יום, חיי באייר)

הורים יקרים!

לכבוד ל"ג בעומר, יום שמחתו של רשב"י ועל-פי הוראתו של הרבי, נתכנס כולנו בסימן "יחד כל תושבי כפר-חב"ד" – אנשים, נשים וטף – יחד עם חיילי צבאות ה', לפאראד מרכזי לכבודו של רשב"י. התכנית תתקיים בעז"ה במוצאי שבת-קודש פרשת אמור.

סדר התהלוכה, כדלהלן:

חיילי צבאות ה'

בנים

תלמוד-תורה כיתות: א' – ז'

אוהל-תורה כיתות: ג' – ט'

מתכנסים ברחבת 770 לפעילות מסיבות-שבת.

הפעילות תחל בשעה 19:15 (הילדים יגיעו לאחר תפילת מנחה)

בנות

כיתות: ג' – ח'

מתכנסות ברחבת בית-שזר לפעילות מסיבות-שבת.

הפעילות תחל לאחר תפילת מנחה בשעה 19:15 (הבנות יגיעו לאחר תפילת מנחה)

בצאת השבת לאחר הבדלה וארוחה קלה במקום ההתכנסות, יקבלו הילדים את 'חולצת ל"ג בעומר' (לאילו ששילמו מראש). בסיום ההתארגנות יצעדו החיילים בתהלוכה. בסיום התהלוכה יופיעו הילדים בפני ההורים ברחבת האירוע המרכזי על-יד ישיבת תומכי-תמימים המרכזית. (חולצות השבת ייארזו על-ידי צוות המדריכים, באופן מסודר, בשקיות עם שמות, ויאופסנו בארגזים לפי כיתות הלימוד. החולצות יחולקו לילדים ביום ב' במקום לימודם).

ילדי הגנים

מתכנסים ברחבה שליד משרדי ועד הכפר ויצעדו בראש התהלוכה יחד עם ההורים.

התהלוכה תצא אי"ה בשעה 20:45 בדיוק!

הורי הילדים והתושבים

השנה הדגש הוא על הכינוס והמוצגים המושקעים והמרהיבים שהילדים והמדריכים טרחו ועמלו על הכנתם. מפני הזמן הקצר של מוצאי שבת ורצוננו להתחיל את הכנס בזמן, מתבקשים מההורים להתכנס ברחבת האירוע עד השעה 21:00 בדיוק!

השנה הושקעו כוחות רבים, וצפויה תכנית ייחודית ומרתקת שהוכנה על-ידי הילדים והמארגנים.

השתתפותכם באירוע בשעה הנ"ל חשובה לילדיכם ולהצלחת האירוע.

בברכת

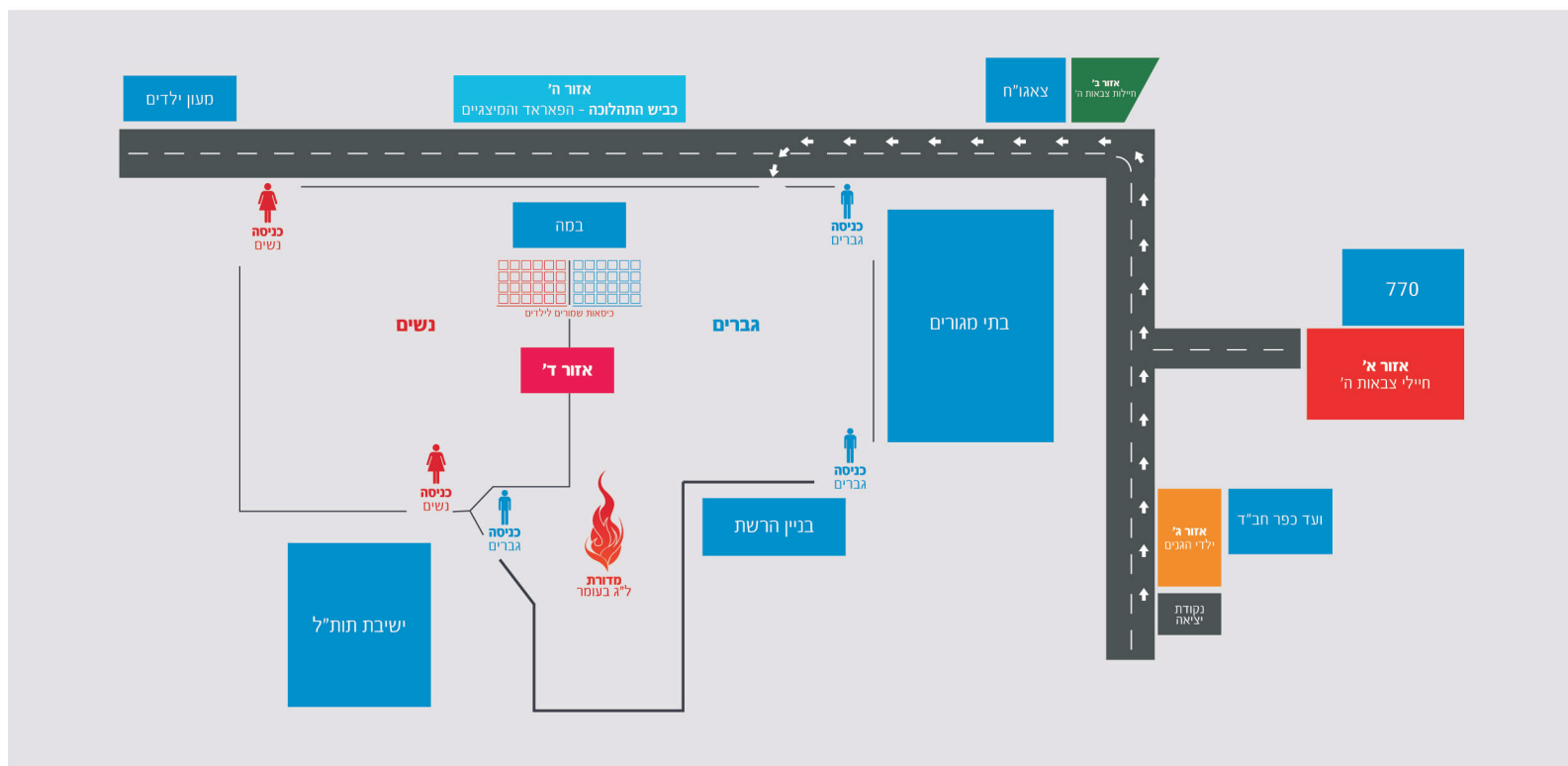
משיח נאו

ועד כפר-חב"ד

ל"ג בעומר תש"ע

מפת האירוע

תושבים יקרים,

להלן מפת פאראד ותהלוכת ל"ג בעומר בכפר חב"ד ה'תש"ע, לנוחיותכם מסומנים בזאת נקודות היציאה של החיילים והחיילות ורחבת הכינוס המרכזי. מרכזי ההתכנסות ליציאה לתהלוכה מחולקים לשלושה מוקדים שונים כדלהלן:

אזור ג':

התכנסות ילדי הגנים ואבותיהם
שעת התכנסות - 20:45

אזור ד':

מתחם האירוע המרכזי

אזור ה':

כביש מעבר הפאראד והמוציגים
שנבנו על ידי החיילים.

אזור א':

התכנסות חיילי צבאות ה'
שעת התכנסות - פעילות שבת (הילדים)
יתכנסו לפעילות שבת ומשם יצאו במוצ"ש
לאחר הבדלה וארוחה קלה לתהלוכה)

אזור ב':

התכנסות חיילות צבאות ה'
שעת התכנסות - פעילות שבת (הילדות)
יתכנסו לפעילות שבת ומשם יצאו במוצ"ש
לאחר הבדלה וארוחה קלה לתהלוכה)

מועצה אזורית
עמק לוד

השנה חיילי צבאות ה' כפ"ח

נותנים לדבי יותר

במוצ"ש קודש פר' אמור נתאסף כולנו
תושבי כפר חב"ד והסביבה ל-

פארדא ל"ג בעומר

לכבוד יום ההילולא דרשב"י

ההדלקה
המסורתית

יחד
כל ילדי
ישראל

יש לי מוצג

התהלוכה מלווה במוצגים
מרהיבים מיוחדים ומעניינים

מקהלת
חיילי
צבאות ה'

על הכוונת

הצגה ייחודית עלילתית
וחינוכית בליווי אור קולי

לזכות גבריאאל אורית והילדים בזוגלו
ולע"נ הרב אליהו בן יהודה וסוליקה בזוגלו

השנה יחולו שינויים בסדרי התהלוכה אנא עקבו אחר הפרסומים